REDAKTIONEN ANBEFALER OGSÅ **SIDE 12:**

PISA: MATEMATIK RYKKER, OG NATURFAG ER MEGET POPULÆRT

FAGBLAD FOR UNDERVISERE

folkeskolen

NR. 22 | 15. DECEMBER | 2016

11

KOMMUNER SKAL SKIFTE LÆRINGS-PLATFORM

LÆS SIDE 24

NY LÆRER:
JEG ELSKER MIT JOB

LÆS SIDE 30

FRA MODSTANDER TIL MINISTER

God undervisning er skolens kerneopgave, siger Merete Riisager. Læs interview med den nye undervisningsminister.

SIDE 6

Gyldendal ønsker alle en glædelig jul!

VI SES I 2017

A066

GYLDENDAL

gyldendal-uddannelse.dk
tlf. 33 75 55 60
information@gyldendal.dk

Farvel til Pisa-hysteriet

I Grønland kan man bore ned gennem iskernen i indlandsisen og på den måde hente prøver op fra længe før vores tid og få et indtryk af livet, som det var engang.

På samme måde har sidste uges Pisa-undersøgelse leveret et unikt billede fra tiden før folkeskolereformen. Resultaterne stammer fra en periode ni måneder efter reformens start. Og det gik jo godt dengang, hvis man skal tro Pisa.

Under alle omstændigheder er der mange lærere, som i den forløbne uge kunne mærke, at skuldrene faldt ned, og blikket løftede sig mod omverdenen, forældre og politikere. For selv om det er de færreste, som tror, at Pisa-undersøgelserne giver et retvisende billede af den danske folkeskole, så er det surt at være skydeskive, når ens arbejde i al offentlighed bliver bedømt negativt - og kun kunne forsvare sig med at skyde på målemetoden.

Det er slut nu. Pisa viste denne gang heldigvis, at den danske folkeskole er placeret blandt de bedste. Det har den sikkert været længe. I hvert fald siden det første Pisa-chok fik lærerne - og forældre og elever - til at sætte ind med en mangfoldighed af forskellige indsatser, som langsomt og sikkert har båret frugt.

Nu må Pisa-hysteriet da klinge af og give plads for en samtale om, hvordan vi løser nogle af de virkelige problemer i folkeskolen.

Den vigtigste overvejelse i forhold til Pisa er nemlig ikke, om Pisa måler korrekt. Problemet er, at politikere og befolkning har taget Pisa som et sandhedsvidne på, hvilke resultater der kommer ud af den danske folkeskole.

Det svarer til, at man bedømmer et menneskes værdi ved hjælp af et termometer. Det kan man ikke - og det kommer man aldrig til at kunne, selv ikke hvis termometeret er ufejlbarligt. At et termometer så kan være en nyttig indretning, er en anden sag.

Det ulykkelige er, at de dårlige resultater i Pisa åbnede en slagmark, hvor politikere og andre, som ikke ved noget om undervisning, har rykket deres hære og mandskab ind. De har kæmpet for retten til at bestemme inde i selve kernen af, hvad der foregår i skolen, og argumenteret med, at lærerne jo ikke selv har kunnet klare det.

Med den begrundelse har de dikteret læringsmål, læringsplatforme og diverse kommunale projekter, som skal »hjælpe« lærerne med at forbedre elevernes resultater.

Lærerne selv har været i defensiven og haft svært ved at erobre terrænet, fordi de er blevet slået tilbage ved hjælp af Pisa-resultater. Alt for få har lyttet, når DLF og lærerne har stillet sig op og fortalt, hvad der skal til for at drive en god skole. For lærerne har set med offentlighedens øjne stået på en vaklende platform.

Nu må lærerne ranke ryggen og kræve retten til, at der bliver lyttet til deres professionelle stemme i debatten.

Lærerne har leveret. Så nu gider vi ikke høre mere om Pisa.
God jul.

»Dansk fremgang i Pisa-testen« fra side 12

HANNE BIRGITTE JØRGENSEN,
ANSV. CHEFREDAKTØR
HJO@FOLKESKOLEN.DK

folkeskolen.dk

Velkommen, Merete

»Fantastisk, fordi Merete Riisager er hamrende kompetent og modstander af den nye folkeskolereform. Trist, fordi hun ikke får mulighed for et opgør med den nye reform, men skal videreføre den i den fulde intention«.
Rasmus Ricki Christensen

»Jeg synes, Merete Riisager har været rigtig god til at sætte fingeren på de ømme punkter og har kritiseret lov 409 og skolereformen på alle de punkter, hvor jeg selv synes, det er galt fat. Så jeg har tænkt mig at sætte min lid til Merete Riisager og håber virkelig, at hun kan få »justeret« på alle de punkter, hun hele tiden har talt om. Undtagen resultatløn«.
Camilla Juul

»Jeg har været på min skole i under syv år. (...) Nu har vi undervisningsminister nummer seks. Der var: Bertel, Troels, Tina, Christine, Ellen og nu Merete ...! Jeg hørte Merete Riisager på P1 her til morgen. Hun svømmer allerede baglæns. Findes der mon et alternativ til denne endeløse række af midlertidige galionsfigurer?«
Per Frederiksen

Læringsplatformen MoMo

– tid til læring og trivsel

NU PÅ **SKI 02.19**

SYSTEMATIC

MOMO

MoMo er en intuitiv og let anvendelig lærings-platform, der løser det, den skal, og frigiver tid til kerneopgaven. Med MoMo bliver mange af arbejdsprocesserne lettere, idet løsningen er udviklet med direkte afsæt i praksis.

Det får brugerne af MoMo:

- Lærerne får en god kollega og en digital sekretær, der holder styr på og letter arbejdet med Fælles Mål, årsplaner, forløb og elev-progression.
- Eleverne forstår systemet og får overblik over deres læring samt frihed til at arbejde med egne læringsmål.
- Forældrene får en nem og overskuelig bruger-flade og kan dagligt følge med i deres barns læring, idet elevplanen automatisk opdateres med de aktuelle forløb og resultater.

Få et login til MoMo og oplev forskellen

Vi giver dig nu en unik mulighed for at prøve MoMo på din skole.

– Rigtige data
– Egne elever, klasser og fag

Der er ingen forpligtelser – hverken til tidsperiode eller efterfølgende køb.

Bestil et login her:
www.systematic.com/momo-login

SYSTEMATIC

Al henvendelse til:
folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE
Postboks 2139
1015 København K

Et **grundsystem** fra Alinea …

… er **rygraden** i din undervisning

… er **skræddersyet** til dig og dine elever

… er ikke bare et **vognlæs læringsmål**

Med et grundsystem fra Alinea er du sikret indhold, progression og sammenhæng til hele skoleåret. Udviklet med omhu og gennemtænkt med de bedste digitale ressourcer.

Find dit **grundsystem** på alinea.dk/grundsystemer

Alinea
EGMONT

folkeskolen

FAGBLAD FOR UNDERVISERE

ønsker alle vore læsere

Glædelig jul og godt nytår

Fagbladet *Folkeskolen* udkommer også 22 gange i 2017, første nummer udgives 12. januar.

INDHOLD

6

Interview med den nye undervisningsminister, der skal justere folkeskolereformen.

MERETE RIISAGER

»Det bliver ikke nødvendigvis lettere at være lærer med mig som undervisningsminister, men flere skal gå glade på arbejde«.

12

30

36

38

50

Glad, ung lærer

Hvordan klarer man presset som nybagt folkeskolelærer i en tid, hvor medierne flyder over med negative historier om folkeskolen og stressramte lærere? Det har den unge lærer Nikolas Gørtz et bud på.

Uskolet jul

Riemann om sære, faglige juletraditioner.

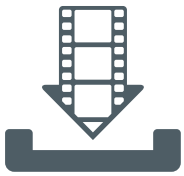

Drop ulovlig streaming

Læs flere tip under Spot.

Endelig: fremgang i Pisa

Danmarks Pisa-fremgang i matematik er signifikant. I naturfag er 70 procent af de danske elever meget glade for faget. Den sociale arv betyder lidt mindre.

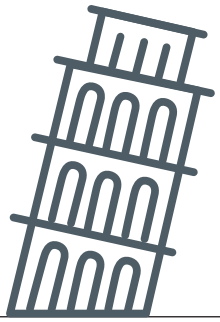

Maskinel dansk

Læreruddannelsen uddanner lærerne til at undervise rigtig godt i dansk, til gengæld halter den danskfaglige viden – censorer taler om, at lærerne bliver »undervisningsmaskiner«.

OVERSIGT

Interview: Merete Riisager
Folkeskolens kerneopgave er god undervisning ... / 6

Pisa
Dansk fremgang i Pisa-testen ... / 12
Riisager: Gør ikke Pisa til mere, end det er ... / 14
Social baggrund betyder lidt mindre ... / 15
Den gode lærer og skoleleder kan gøre en forskel ... / 16

Folkeskolen.dk ... / 18

Debat
DLF mener ... / 22
Netdebat ... / 22

Læringsplatforme
Det rykker, når man arbejder med læringsplatformen i fagteam ... / 24

Arbejdsglæde
Ung lærer: Jeg glæder mig, til weekenden er slut ... / 30

Dialogmøder
Transparens og retfærdighed giver bedre arbejdsmiljø ... / 34

Fagligt netværk
Danskcensorer: Læreruddannelsen producerer »undervisningsmaskiner« ... / 36

Spot ... / 38

Læserrejse ... / 39

Anmeldelser ... / 40

Personalia ... / 42

Ledige stillinger ... / 42

Job & karriere ... / 43

Bazar ... / 47

Uskolet ... / 50

FOLKESKOLENS KERNEOPGAVE ER GOD UNDERVISNING

Den nye undervisningsminister ønsker mere skole og mindre system, men hun vil ikke love, at det bliver lettere at være lærer med hende som minister. Men hun vil arbejde for, at flere går glade på arbejde.

AF HANNE BIRGITTE JØRGENSEN OG ESBEN CHRISTENSEN · FOTO: PETER HELLES ERIKSEN

Undervisningsministeriets medarbejdere havde endnu ikke hilst på den nye minister, før hun i en landsdækkende avis var blevet kaldt »folkeskolens svar på Donald Trump«. Det illustrerer meget godt, hvor kontroversielt valget af Merete Riisager er.

Mens der siden lockouten og regeringsindgrebet i 2013 har været Christiansborg-konsensus om folkeskolereformen og lov 409, har små partier som Enhedslisten, Liberal Alliance og senere Alternativet udgjort oppositionen på området. Den klareste, mest vedholdene stemme i den opposition har i en årrække været Merete Riisager. Hun har talt dunder mod de lange skoledage og kaldt dem »en beslaglæggelse af børnenes fritid«, og hun har talt imod den tiltagende styring af skolen og mange af de nye obligatoriske tiltag som lektiecafeer, understøttende undervisning, bevægelse og flere pædagoger i undervisningen.

Merete Riisager blev søndag den 27. november udpeget som undervisningsminister - mandag den 28. blev hun præsenteret for offentligheden.

Merete Riisager har tidligere opridset en vision om »folkets skole«. Det var, da hun som undervisningsordfører for Liberal Alliance holdt tale på partiets landsmøde den 2. april:

»Folkeskolen er ikke en form, man hælder børn ind i, og ud marcherer borgere, der er formet i statens billede - klar til at indtage deres roller som skatteydere og produktionsmedarbejdere i velfærdsstaten. Folkeskolen er *folkets* skole - og derfor skal folket have meget mere at skulle have sagt«.

I regeringsgrundlaget står blandt andet, at VLAK-regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) fortsat vil sikre ro om folkeskolen, og at regeringen vil gennemføre indførelsen af folkeskolereformen. Kattelemmen for folkeskolereformkritikeren Merete Riisager er, at det løbende skal vurderes, om der er behov for »enkelte justeringer« af reformen. Hvilke justeringer forestiller ministeren sig?

Og hvor meget kan hun have med af det menige folketingsmedlem i den nye rolle?

Endelig har vi bidt mærke i ministerens sprog: Hun siger for eksempel aldrig »læring«, hvorfor gør den nye minister - der er cand.mag. i pædagogik - ikke det?

Disse spørgsmål satte *Folkeskolen* sig for at få svar på i et interview med den nye minister. Ministeren tog imod i det fine hjørnekontor med udsigt over Frederiksholms Kanal, kontoret, som tidligere har huset blandt andre Christine Antorini og senest Ellen Trane Nørby.

Merete Riisager har siden 2011 været undervisningsordfører for Liberal Alliance. Hun har været en stærk kritiker af folkeskolereformen generelt og i særdeleshed de lange skoledage.

MERETE RIISAGER

- Uddannet cand. mag.pæd. fra Københavns Universitet.
- 40 år.
- Har arbejdet med forandring og læring i en række organisationer og virksomheder – senest Lego.
- Tidligere folketingskandidat for Det Radikale Venstre – fra september 2011 folketingskandidat for Liberal Alliance.
- Stammer fra Odense. Bor sammen med sin mand, Mogens Pedersen, og deres to børn.

Folkets skole

Ved sin tale i Undervisningsministeriet ved overdragelsen fra Ellen Trane Nørby gentog Merete Riisager begrebet »folkets skole« - en skole, der i højere grad bliver defineret af de forældre, børn og lærere, der befolker de lokale skoler. De skal kunne deltage direkte uden »hele tiden at have snore i ryggen«.

Hvad er din vision for folkets skole?

»Overordnet skal der være mindre system og mere skole. Vi har haft en længere årrække med mere og mere styring af folkeskolen, og vi er kommet til et punkt, hvor vi

må spørge os selv, om det folk, der befolker folkeskolen, føler, at det er deres skole. Der er i hvert fald en del indikatorer, der peger på, at det går den forkerte vej«, siger Merete Riisager. Hun peger på, at mange forældre fravælger folkeskolen, at mange lærere har mistet arbejdsglæden, og at pædagogerne har svært ved at finde deres rolle i skolen, samtidig med at eleverne synes, skoledagen er for lang.

Skal folkeskolen ligne friskolerne mere?

»Folkeskolen er rygraden i grundskolen, og det er der, de fleste børn går. Den skal have gode rammer.

Der har været en tendens til, at folkeskolerne er blevet strammet så meget til, at det - nogle steder - har været svært for de professionelle at skabe den skole, som de gerne ville«.

»

... jeg tror, at vi skal i gang med en samtale, der også foregår i civilsamfundet. Hvad vil man med skolen? Jeg håber, at især lærerne kommer mere på banen i forhold til at snakke om skolens indhold.

Merete Riisager
Undervisningsminister

Tilskuddet til friskolerne er sat op til 75 procent af landsgennemsnitsudgiften for en folkeskoleelev. Ifølge den nye minister er det en rigtig justering.

»Det vigtige er, at vi har gode skoler med forskellige muligheder. At forældrene har frit skolevalg, og at alle familietyper har frit skolevalg. Nu ligger vi på 75 procents tilskud igen - som er normalen for private skoler. Der har man ligget siden starten af 90'erne, indtil man valgte at sætte det ned«, siger Merete Riisager - hun vil dog ikke have en dominerende friskolesektor.

»Det er en fantastisk ting i Danmark, at vi har en grundlovsfæstet ret til at starte nye skoler. Det giver civilsamfundet muligheder: Hvis kommunen vælger at lukke den lokale skole, så kan borgerne sige: 'Det var forkert, vi åbner en lokal friskole'. Men det er stadigvæk folkeskolen, der er grundstammen i vores grundskolesystem. Og det er mere end 80 procent af børnene, der går der. Derfor er det fuldstændig afgørende, at folkeskolen fungerer. Og jeg er rigtig ked af det, hvis forældrene fravælger folkeskolen, fordi man ikke synes, at tingene fungerer ordentligt. Det er de udfordringer, jeg synes, vi skal kigge på«.

Lad lærerne komme på banen

Hvis folket skal finde ud af, hvad det vil med skolen, så er der brug for en samtale. Hvordan skal samtalen komme i gang?

»Samtalen skal ikke altid foregå på tværs af mit skrivebord, jeg tror, at vi skal i gang med en samtale, der også foregår i civilsamfundet. Hvad vil man med skolen? Jeg håber, at især lærerne kommer mere på banen i forhold til at snakke om skolens indhold. Hvordan har fagene det, hvordan har fagligheden det? Hvordan går det med historiefaget? Hvordan går det med de naturfaglige fag? Og så videre. Hvad kunne vi godt tænke os, hvor vil vi gerne hen? Den samtale er rigtig vigtig«.

I regeringsgrundlaget er der lagt op til justeringer, men når man begynder at spørge ind til, hvilke justeringer der er udsigt til, undgår den nye minister at blive konkret og henviser til, at hun først skal tale med forligspartierne om eventuelle ændringer. Intentionerne bag reformen og dens delelementer er ifølge ministeren gode - men de trænger til noget mere lokal tilpasning.

Og selvom hun har været en klar kritiker af den længere skoledag, vil hun ikke garantere en lovfæstet nedsættelse af timetallet

Kan man forestille sig flere dispensationer, så skoledagen bliver kortere?

»Der er mange muligheder, som allerede bliver brugt. En tredjedel af kommunerne benytter de frihedsrettigheder, der er. Man skal tage et kig på børnene og sige: Hvad er der behov for her? Det, vi skal være optaget af, er den gode undervisning, den velfungerende skole og det gode børneliv. Det skal være omdrejningspunktet, derfor skal man reagere ude lokalt, hvis man kan se, at skoledagen er blevet for lang. Det er jo meget forskelligt, hvor lang den er ude i landet, alt efter hvordan man har tilrettelagt undervisningen«.

I stedet for nye regler og love håber ministeren, at hun kan understøtte lokale ideer.

»Jeg betragter primært mig selv som et serviceorgan for skolefolk og praksis. Det er ikke sikkert, at man skal lave flere love, det kan også være, at man skal understøtte praksis på anden vis«.

Ministeren har argumenteret for, at der skal findes en balance mellem skolelivet og børnelivet - men børnelivet leves også i skolen. Og der er skoler og kommuner, hvor der ikke er fri tid for børnene i løbet af skoledagen. En ordning, Merete Riisager var kritisk over for som ordfører - i dag siger hun om en skoledag uden frie pauser:

»Jeg synes, det er vigtigt, at børnene skal lære noget. Og en gang imellem er det hårdt at lære noget. Der skal også være pauser, og det er vigtigt, at børn har deres eget rum, og at der er plads til legen på legens præmisser«.

Gælder det også i løbet af skoledagen?

»Det er meget vigtigt, at vi er opmærksomme på, at børn og børneliv skal have deres egen tid. Uanset om man er barn eller voksen, har man brug for pauser. Og pauser - det betyder pauser fra, at der er nogen, der vil en noget. Man skal have et rum, der er sit eget, hvor de voksne har respekt for børnelivet. Der sker også ting, når de voksne vender ryggen til«.

Ikke kun system

Merete Riisager har i flere forskellige organisationer og virksomheder arbejdet med forandringsprocesser, det har

givet hende sans for, at der skal være sammenhæng mellem opgave og resurse.

»Uanset hvilke ændringer man foretager i skolen, skal man have blik for, om det er muligt at løse dem. Jeg har i mange år arbejdet med udvikling af organisationer. Og selvfølgelig er det her en meget større organisation, end jeg nogensinde har arbejdet med, men jeg har arbejdet med udvikling i store virksomheder - senest Lego - og der er det min erfaring, at hver gang man beder om noget, så skal man se på de vilkår, der er for at løse opgaven«.

Selv om ministeren understreger, at folkeskolen ikke er en virksomhed, tror hun, at nogle af erfaringerne fra erhvervslivet kan overføres til skolen.

»Man skal altid se på, hvem der skal udføre opgaverne, og hvilken motivation de har for at foretage ændringerne. Det er fuldstændig afgørende. Der er sket rigtig mange forandringer i folkeskolen de senere år. Nogle af dem har bidraget rigtig godt - andre er faldet så tæt på hinanden, at det har givet gevaldige udfordringer. Det kan vi ikke alt sammen løse i næste uge. Jeg vil gerne have fokus på yderste led: på eleverne, lærerne og pædagogerne og forældrene. Hvis vi kun taler system, så tror jeg, at vi tager fejl«.

Undervisning – skolens kerne

Undervisningsminister Merete Riisager taler ikke om »læring«, hvilket er markant, når hun nu står i spidsen for at

Merete Riisager blev en del af ministerholdet, da Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti dannede regering med Venstre, som siden valget har siddet alene i regeringen.

implementere en reform, der er blevet kaldt en læringsrevolution. Ministeren fortæller, at det ikke er tilfældigt, at hun undgår »læring«.

»Børn skal lære noget, og når man lærer noget, så kan det ses som udtryk for den gode undervisning. Folkeskolens primære opgave, kerneopgaven, det er den gode undervisning og den skolastiske læring«, siger ministeren, der samtidig argumenterer for, at børn lærer noget i fritidslivet og ved andre aktiviteter end den klassiske undervisning - de lærer af andre børn, og de lærer derhjemme og så videre.

Kundskab er magt

Som bagtæppe på sin Facebook-profil har ministeren en dørhvælving med sloganet: »Kundskab er magt«. Sloganet peger på ministerens pædagogiske grundsyn.

»Det billede har jeg lagt op, fordi når jeg taler om undervisning i skolen, så synes jeg, det er vigtigt at få en dybde med i undervisningen. Når børn og unge mennesker får indsigt og faglig viden i dybden, så giver det dem en magt over egen tilværelse. De bliver bedre til at gennemskue, hvordan ting fungerer. De bliver bedre til at navigere i tilværelsen. Og de bliver bedre til at stille spørgsmål. Det er vigtigt for mig, at vi også har fokus på den dybde i undervisningen«, forklarer ministeren, der ser det som en del af hendes identitet som liberal.

»For mig er det også en liberal ting: Kundskab er magt, indsigt giver mulighed for at udfordre magthaverne, hvem end det er. Det kan være undervisningsministeren eller kommunen eller skolelederen eller læreren. Der er mange, der har magt. Men viden og indsigt er noget, der giver magt over egen tilværelse. Det er rigtig vigtigt i den måde, vi betragter undervisning på«.

Skolens nye minister har følgende direkte henvendelse til lærerprofessionen:

»Vi skal trække vejret helt ned i maven nu og begynde en samtale om skolen. Hvor jeg håber, at lærerne vil spille en større rolle. Den samtale skal foregå med regeringen og mig - men ikke kun - fordi der har været rigtig meget systemsnak de sidste par år, og jeg håber, at lærerne vil komme endnu mere på banen i forhold til at snakke om, hvad skolen er, og hvad den skal kunne. Vi har mange dygtige, hårdtarbejdende lærere derude - det bliver ikke nødvendigvis lettere at være lærer med mig som undervisningsminister - man får ikke mindre sved på panden, end man har nu, men flere skal være glade for at gå på arbejde«.

hjo@folkeskolen.dk
esc@folkeskolen.dk

»

Jeg vil gerne have fokus på yderste led: på eleverne, lærerne og pædagogerne og forældrene. Hvis vi kun taler system, så tror jeg, at vi tager fejl.

Merete Riisager
Undervisningsminister

MEDIERÅDET FOR BØRN & UNGE

Samfinansieret af den Europæiske Union
Connecting Europe-faciliteten

SÆT DIGITAL DANNELSE PÅ SKEMAET

FIND GRATIS MATERIALE PÅ MEDIERÅDET.DK

- SPIL
- SAMVÆR OG TRIVSEL
- SOCIALE MEDIER
- SIKKERHED OG PRIVATLIV

Find 'Guider og materialer' under 'Videncenter' på medieraadet.dk

Foto: Christine Louw Nielsen

Dansk fremgang i Pisa-testen

Naturfag, matematik og læsning er gået frem Pisa 2015. Og så kan 70 procent af de danske elever godt lide naturfagene.

TEKST: KAREN RAVN, JOHN VILLY OLSEN, EMILIE PALM OLESEN, HELLE LAURITSEN • FOTO: THOMAS ARNBO

Danske 15-årige elever ligger for første gang over gennemsnittet i naturfag, matematik og læsning i Pisa-testen, som OECD står bag. Det er stadig asiatiske lande, der scorer højest i testen med Singapore som suveræn nummer et, men i Pisa 2015 har Danmark fremgang i alle tre fag - mest i matematik, hvor forbedringen er statistisk signifikant.

Naturfag er hoveddomæne denne gang, og her er de danske elever kommet i gruppe med elever fra Schweiz, Norge, Irland, Belgien, Polen, Portugal og USA. De danske elever har i naturfag en score på 502, hvor OECD-gennemsnittet er på 493.

Mange af de danske elever kan godt lide naturfag. Det svarer 70 procent af dem i undersøgelsen. De finske elever kan ikke lide naturfag i skolen, men omvendt scorer de højere i testen.

»Eleverne er blevet bedre til at overskue opgaverne og til at blive testet på computer. Færre springer opgaver over denne gang. Det er godt. Men der er en gruppe, der ikke svarer på de åbne opgaver i testen, så jeg tror, man skal arbejde mere med sproget i naturfagene. For det kan man gøre noget ved. At eleverne lærer, at de skal udtrykke sig i hele sætninger«, siger Helene Sørensen, der er lektor emerita ved Aarhus Universitet og ansvarlig for domænet naturfag i Pisa.

Hun fortæller, at Pisa tester nogenlunde det, der bliver undervist i ude i skolerne, men at de danske elever udfører flere eksperimenter og laver flere aktiviteter i naturfagene, end man gør i mange andre lande.

Kan lide naturfagene

Flere af de andre OECD-lande er faldet i målingen af naturfag i Pisa 2015, og det er medvirkende til, at danske elever klarer sig bedre denne gang.

»Der er sket en jævn stigning siden 2006, men det kan da godt blive bedre. Der er nogle asiatiske lande på listen, som vi aldrig vil kunne nå, men vi skal da også overveje, hvad vi vil. For eksempel ligger Finland og Estland højere i scoren end Danmark. De er bedre til faktaspørgsmål, men til gengæld kan eleverne ikke lide naturfagene«, siger Helene Sørensen.

Hun er positivt overrasket over, at de danske elever i høj grad kan lide naturfagene.

De danske elever er lige gode til at forklare naturfaglige fænomener, vurdere og designe naturvidenskabelige undersøgelser og til at tolke data. Umiddelbart klarer de sig bedst i fysik/kemi, og så er deres score steget inden for området om jorden og universet.

Helene Sørensen fortæller, at Pisa-testen også ser på nogle af de baggrundselementer, der betyder noget for en god naturfagsun-

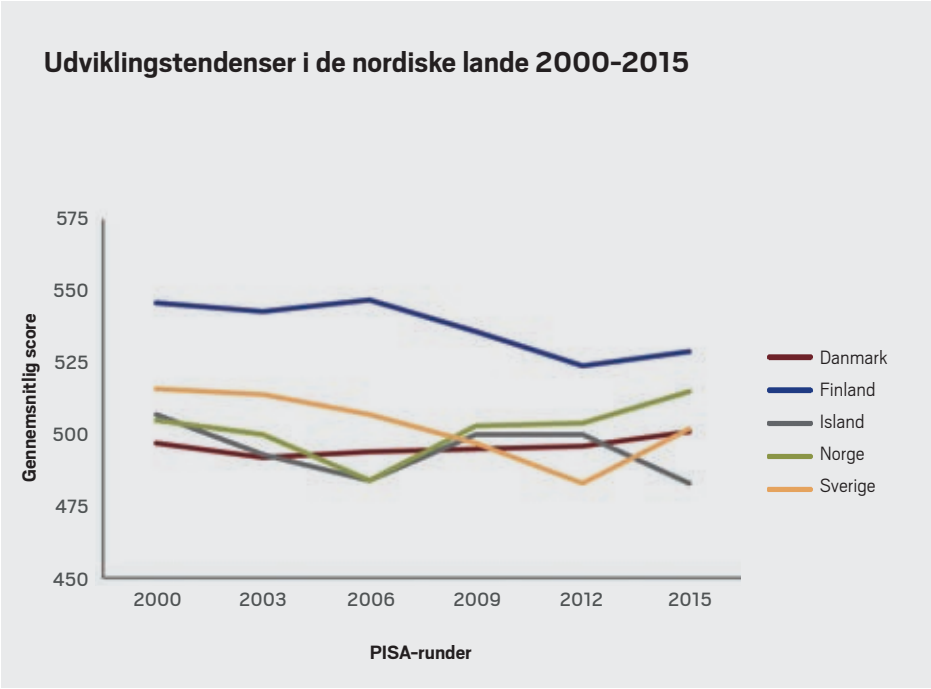

Danmark ligger temmelig stabilt set hen over Pisa-undersøgelserne samlet. Det var den sjette Pisa-test denne gang. *Kilde: OECD Pisa 2015-database Tabel I.4.3. og danske Pisa-rapporter.*

Mange af de danske elever kan godt lide naturfag, svarer de i Pisa. Eleverne udfører flere eksperimenter og laver flere aktiviteter i naturfagene, end man gør i mange andre lande. Arkivfoto: Nils Rosenvold

Pisa siden 2000

Pisa-testen blev første gang gennemført i 2000. Pisa 2015 er dermed den sjette runde af testen, og Danmark har været med fra begyndelsen. Danmarks deltagelse i Pisa-undersøgelsen varetages af det danske Pisa-konsortium, som ud over Kora består af Aarhus Universitet – Institut for Uddannelse og Læring, Danmarks Statistik og SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Hver runde af Pisa tester læsning, matematik og naturvidenskab med særligt fokus på et af dem. Pisa 2015 har fokus på naturvidenskab, og derudover er eleverne denne gang blevet testet i deres evne til at løse problemer i samarbejde med andre. Resultaterne af denne del af testen ventes at være klar i efteråret 2017.

Alle cirka 540.000 elever i de 72 lande og regioner, der denne gang deltager, er født i 1999 og dermed i slutningen af den alder, hvor deres undervisningspligtige periode udløber. 331 danske uddannelsesinstitutioner og i alt 7.161 danske elever har deltaget i testen i 2015.

Find »Pisa 2015 – Danske unge i en international sammenligning« – på dpu.dk.

Danmarks resultater i Pisa for hvert domæne, 2000-2015

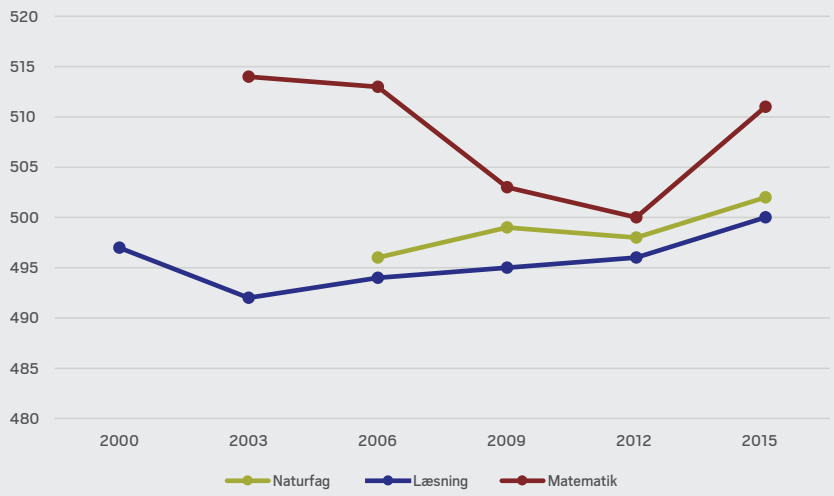

Den danske Pisa-udvikling i fagene matematik, læsning og naturfag.
Illustration: Kora dk

Færre springer opgaver over denne gang. Det er godt. Men der er en gruppe, der ikke svarer på de åbne opgaver i testen, så jeg tror, man skal arbejde mere med sproget i naturfagene.

Helene Sørensen,
ansvarlig for domænet naturfag i Pisa

dervisning. Her hæfter hun sig ved, at en konstruktiv feedback til eleverne bliver fremhævet positivt.

»Vi kan se, at konstruktiv feedback betyder noget. At eleverne får en fokuseret tilbagemelding, så de får en retning for, hvad de kan gøre for at blive bedre i fagene. Det er noget, de arbejder meget med i Canada. Det ser blandt andet ud til at hjælpe på pigernes selvtillid i naturfagene. På længere sigt vil det også kunne give flere unge, der vælger en teknisk uddannelse, fordi vi kan se, at der er sammenhæng mellem høj selvtillid i fagene og valg af en teknisk uddannelse«.

Danmark ligger meget lavt, når det drejer sig om de 15-åriges ønske om at tage en teknisk uddannelse senere i livet.

»Det er jeg overrasket over, men man skal tænke på, at i de asiatiske lande er valget af en teknisk uddannelse også vejen til et bedre liv. Sådan er det ikke i Danmark, hvor der er mange forskellige uddannelser, der tæller«, siger Helene Sørensen.

Desuden er der en fjerdedel af eleverne, der slet ikke svarer på spørgsmålet.

Eleverne er også blevet spurgt, om de oplever uro og støj i naturfagstimerne, og en ud af tre elever fortæller, at det er et problem. Elever, der aldrig eller sjældent oplever disciplinære problemer i naturfagstimerne, har i gennemsnit en højere score i naturfag end elever i klasser med disciplinære problemer.

For første gang i Pisa-historien er der ingen statistisk forskel mellem kønnene i naturfag i Danmark.

Fremgang i matematik

Udviklingen i matematik er signifikant, og samtidig er antallet af lavt præsterende elever faldet – Finland har tabt terræn.

Lærere og matematikvejledere kan godt klappe sig selv på skulderen over resultaterne, sagde lektor Lena Lindenskov ved Pisa-præsentationen.

Efter dyk i de to seneste Pisa-test er de danske elever nu gået frem og ligger solidt over OECD-gennemsnittet. Det er på 490 point, og Danmark fik i gennemsnit 511 point denne gang. Samtidig er andelen af elever i den lavt præsterende gruppe faldet.

Da de finske elever samtidig har tabt terræn i matematik, så ligger Danmark og Finland nu på niveau i matematik. Stigningen for de danske elever er statistisk signifikant.

»I forhold til 2012 er der sket en markant fremgang for de danske elever. Dengang lå halvdelen af landene i Pisa-undersøgelsen over Danmark i matematik«, sagde formand for det danske Pisa-konsortium Hans Hummelgaard ved Pisa-præsentationen.

Lektor Lena Lindenskov, der er ansvarlig for domænet matematik, mener, at fremgangen i matematik skyldes, at alle kan se, at faget er vigtigt, at der er uddannet mange matematikvejledere de seneste år, og at flere af de fagligt svage elever har fået støtte.

»Hensigten med matematikundervisningen er det almendannende, at eleverne lærer noget, de kan bruge i deres liv. Det handler om at forholde sig til matematiske resultater, om at formulere et regnestykke og en formel, om at regne den ud og fortolke. Og det er eleverne gode til. Det svageste punkt er at udføre beregningerne. Det kan man gøre mere ved i skolen«, siger Lena Lindenskov.

Støt opad i læsning

Danmark har fået flere dygtige læsere, viser Pisa 2015, men gruppen af svage læsere er stadig på 15 procent.

»Danmark tilhører en lille gruppe af lande, der har øget andelen af dygtige læsere uden samtidig at øge andelen af dårlige læsere«, sagde den danske leder af Pisa, Hans Hummelgaard, på pressemødet, hvor Pisa 2015 blev præsenteret.

Læseresultatet ligger altså relativt stabilt, men med en lille fremgang i Pisa-point. 500 point får de danske elever denne gang i gennemsnit. OECD-gennemsnittet er på 493 point, og Danmark er steget nogle point fra 2009 til i dag.

»Om det er godt eller skidt, er der ikke nogen, der kan sige dig - det kommer an på, hvilke politiske ambitioner der er. Hvis man har ambitioner om, at flest muligt skal forlade grundskolen med gode læsefærdigheder, så bør vi have et øget fokus på den svage læsegruppe«, siger Elisabeth Arnbak, der er læse- og Pisa-forsker.

Hun peger på især to områder, hvor Danmark kan sætte ind:

- Læsevejlederne på skolerne skal tildeles mere tid til vejledning, så de får mere tid til at støtte for eksempel den historielærer, der har tre elever i klassen, som har svært ved at læse fagtekster i historie.
- Der er brug for flere undersøgelser af, hvordan lærerne bedst kan hjælpe svage læsere.

Begge indsatser koster selvfølgelig penge, medgiver Elisabeth Arnbak. Men det er ikke rimeligt at forlange, at lærerne skal løfte de svagere læsere op i niveau, uden at der tilføres ekstra resurser, mener hun.

»Pisa siger kun noget om det, Pisa måler på, og derfor skal vi ikke bestemme, hvordan vores skolesystem skal være, ved hjælp af Pisa. Vores formål med folkeskolen er meget bredere«. Jeg synes, undervisningsministeren er inde på et godt spor, når hun på Facebook spørger lærerne, hvad de har brug for for at give god undervisning. På samme måde skal man spørge forskerne, hvad der er brug for, frem for at kigge på Pisa«.

Dorte Lange,
næstformand i Danmarks Lærerforening

Riisager:

Gør ikke Pisa til mere, end det er

Pisa-testen er et udsnit af et billede på fagligheden i folkeskolen. Ikke mere, mener undervisningsministeren.

Vi skal ikke bruge Pisa-resultaterne til at konkludere noget hverken om fagligheden i folkeskolen eller om folkeskolereformens betydning. Sådan lyder det fra den nytiltrådte undervisningsminister Merete Riisager om danske elevers fremgang i særligt matematik, men også i læsning og naturfag. Men forbeholdene skal ikke komme i vejen for lidt vaskeægte ministerros til matematiklærerne:

»Fremgangen i matematik er så signifikant, at den skal vi glæde os over. Der har været et særligt fokus på matematik igennem en længere årrække, og lærerne har samarbejdet systematisk om at styrke arbejdet med metoderne og arbejdet med at udvikle undervisningen, og det kan man nu se på de enkelte elever. Det skal lærerne bare have stor ros for«, siger Merete Riisager.

Undervisningsministeren lægger sig dermed på linje med Danmarks Lærerforening, der også kritiserer Pisa-testen for at måle upræcist og snævert. Ligesom Lærerforeningen advarer Merete Riisager mod at lægge for meget værdi i testene. Både fordi de kun måler et udsnit af virkeligheden, og fordi testresultaterne ikke skal overtage debatten om folkeskolen.

»Vi bruger mere test nu end før, men de skal ikke fylde mere i skoledebatten, end de gør nu. For det er vigtigt, at der er plads til den bredere debat om, hvad skoleledelse er og skal være. Så gør ikke testene til mere, end de er - et udsnit af et billede på fagligheden i folkeskolen«, siger Merete Riisager.

Behov for læseindsats

Heller ikke folkeskolereformen kan vi konklu-

Den nytiltrådte undervisningsminister Merete Riisager mener, at Pisa bør tages med et gran salt. »Vi bruger mere test nu end før, men de skal ikke fylde mere i skoledebatten, end de gør nu«, siger ministeren.

Pisa: Social baggrund betyder lidt mindre

Vi har stadig alvorlige problemer, selv om betydningen af elevernes sociale baggrund for resultaterne i Pisa er blevet mindre i Danmark, sagde forsker på høring, som startede med ros til lærerne.

TEKST: HANNE BIRGITTE JØRGENSEN

dere noget om, siger Riisager. 9.-klasseeleverne, der har deltaget, blev testet i marts 2015, det vil sige, at de har oplevet mindre end et års skolegang med folkeskolereformen.

Men hun lægger alligevel vægt på, at det halter med læsningen for nogle elever. Ifølge Pisa er andelen af dårlige læsere den samme nu som i 2009, nemlig 15 procent, men den andel klarer sig til gengæld lidt dårligere til Pisa 2015, end de gjorde seks år tidligere.

Derfor er der grund til at kigge på, om arbejdet med at styrke elevernes læsning skal intensiveres. Det siger ministeren, der er inspireret af Danmarks Lærerforenings læseindsats »Vi læser for livet«, som kørte for fem år siden. Den skal vi kigge nærmere på, lyder det.

»Man skal ikke altid opfinde den dybe tallerken, men også kigge på, hvad der har været gjort, som har været succesfuldt. Og den læseindsats, som Danmarks Lærerforening iværksatte for år tilbage, var en indsats, hvor man både havde nogle centrale initiativer og et lokalt engagement. Det virkede, og den erfaring kan vi godt bygge videre på«, siger Merete Riisager.

»Man inddrog dem, der vidste allermest, og som havde gode metoder. Og så skulle man lokalt beslutte, om man ville være med, og den frihed gav en enorm motivation«, siger Merete Riisager.

Danmark og de øvrige nordiske lande har hele tiden ligget godt i forhold til de øvrige OECD-lande, når det handler om, hvor meget den såkaldte sociale arv slår igennem på elevernes skoleresultater.

Men i løbet af de seneste ti år er resultaterne blevet bedre - i den forstand at forældrenes baggrund har fået mindre betydning for, hvor godt eleverne klarer sig.

Pisa måler, hvor hårdt forældrenes socioøkonomiske baggrund slår igennem på elevernes resultater. I år har forskerne set på, hvor meget af især naturfagsresultaterne der kan henføres til forhold i elevernes hjem (se faktaboks »Pisa og social baggrund«).

Det er her, der er sket et lille fald: I 2006 var det i Danmark 14 procent af elevernes resultater, som kunne forklares ved hjælp af forældrebaggrunden. I 2015-resultaterne, som netop er offentliggjort, er det tal faldet til 10,4 procent.

Gennemsnittet for alle OECD-lande er, at det er omkring 13 procent af elevernes resultater, som kan forklares ved at se på forældrenes socioøkonomiske baggrund.

Ros til lærerne

Ovenstående fremgik af en høring om social arv og Pisa, som Rådet for Børns Læring holdt sammen med Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg på Christiansborg 7. december - dagen efter offentliggørelsen af Pisa-undersøgelsen 2015.

Formand for udvalget Pernille Rosenkrantz-Theil indledte i øvrigt den velbesøgte konference med at rose lærerne for de gode Pisa-resultater:

Social baggrunds betydning over tid

Forklaret variation i naturfagsscoren 2006 og 2015

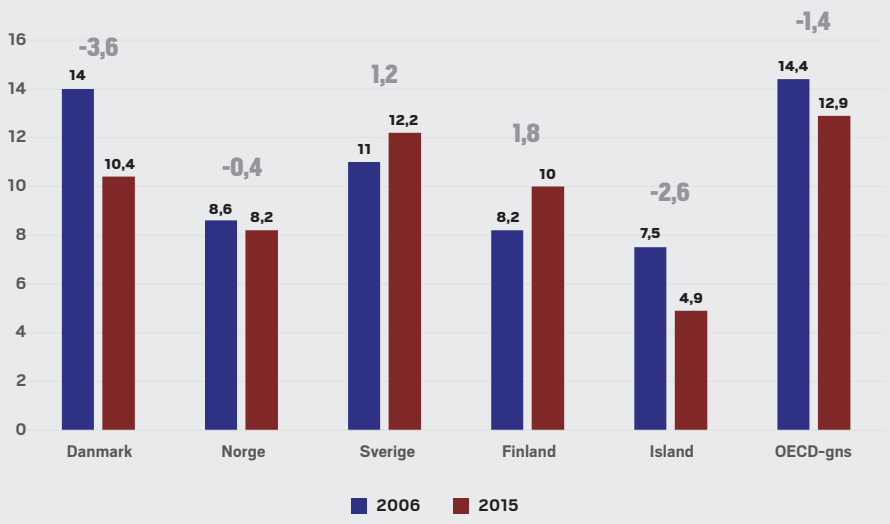

I Danmark er det nu 10,4 procent af elevernes resultater i naturfag, som kan henføres til deres sociale baggrund – et fald fra 14 procent i 2006. Det er udtryk for, at betydningen af den sociale baggrund er mindsket, siger Pisa.

»Jeg vil tillade mig at kippe med flaget for de nye resultater og for lærerne. Efter lockouten var det svært, og vi ved alle godt, at det er svært at levere på arbejde i en periode, hvor betingelserne ikke er gode. Alligevel har lærerne altså leveret«, sagde hun, før hun gav ordet til forskerne, som fremlagde resultaterne.

De nordiske lande er jævnbyrdige

»Alt i alt betyder social baggrund generelt mindre i de nordiske lande end i OECD som gennemsnit«, sammenfattede seniorforsker Vibeke Tornhøj Christensen fra analyseinstituttet Kora.

»I Sverige betyder social baggrund noget mere og på Island noget mindre end i Danmark«, sagde hun.

Tallene for betydningen af social baggrund i læsning og matematik - som er de øvrige to områder, som er blevet undersøgt - adskiller sig ikke ret meget fra scoren i naturfag.

Den sociale ulighed slår stadig igennem

Men formand for Rådet for Børns Læring, forskeren Agi Csonka, der er direktør i Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, er langtfra tilfreds: »Vi er ret gode til at mindske betydningen af social baggrund. Vi ligger pænt, og vi blevet bedre til det hen over årene. Så det er en god historie«, sagde hun først. Men hun sagde, at der også er noget andet, der træder frem, når man zoomer ind på resultaterne.

»Den sociale ulighed i familierne slår igennem som det, vi i rådet kalder læringsulighed for børnene«, sagde hun.

Hun henviser til, at det trods alle gode intentioner stadig er sådan, at eleverne gennemsnitligt bliver ved med at ligge på nogenlunde samme niveau gennem hele skoletiden.

hjo@folkeskolen.dk

Den gode lærer og skoleleder kan gøre en forskel

Lærerne skal samarbejde, have høje forventninger til eleverne og være gode til didaktik og klasseledelse, hvis de svageste elever skal løftes.

TEKST: HANNE BIRGITTE JØRGENSEN

»Højtuddannede bruger dobbelt så meget tid på deres børn som lavtuddannede forældre.

Et treårigt barn med højtuddannede forældre har hørt 30 millioner flere ord end en treårig fra et lavtuddannet hjem. Og vi ved, at børns faglige resultater i ni-tiårsalderen kan henføres til, hvor meget tale de har hørt, da de var nul-tre år«.

Det sagde Agi Csonka, direktør i Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) og formand for Rådet for Børns Læring, på en høring om social arv, da hun skulle fortælle, hvad man ved om, hvad der virker i forhold til at løfte svage elever.

Hun skyndte sig at tage forbehold for, at der naturligvis er højtuddannede, som alligevel ikke stimulerer deres børn - og lavtuddannede, som gør. Tallene er gennemsnit, sagde hun.

»Undersøgelser og tidligere forsøg har vist, at det ikke kun handler om børnenes kognitive udvikling, men i lige så høj grad om børnenes evner til selvregulering og samarbejde«, fortalte hun.

»I Danmark har vi et godt højt niveau i udgangspunktet, når det gælder lighed, men forskellene fastholdes hele vejen op gennem skolen - der sker stort set ingen ændringer. Niveauet flytter sig lidt, men ikke rigtigt«, sagde hun.

»Men vi ved faktisk meget om, hvad man skal gøre«, fortsatte hun.

I forhold til at løfte de svageste elever lyder anbefalingerne fra forskeren:

- Man bør arbejde med børns udvikling i vuggestuer og børnehaver. Det skal ikke ligne skole, men det skal ske via pædagoger, som ved meget om børns udvikling.
- Forældresamarbejdet skal ændres fra at være fortrinsvist socialt, »hvor man sidder på alt for små stole og bager kager og hygger sig«, til at man taler om, hvordan man stimulerer børn, og sørger for at lege med rim og remser.
- I skolen skal der være en skoleledelse, som stimulerer »professionelle læringsfællesskaber«, involverer sig i pædagogisk praksis, bruger mål og resultatstyring og giver lærerne indflydelse.
- Lærerne skal være gode til didaktik, have høje forventninger til eleverne og være gode til klasseledelse.

SFI har desuden selv undersøgt effekten af forskellige lærerindsatser i forhold til at løfte de fagligt svageste elever.

»De vigtigste indsater er cooperative learning, lærerstyret samarbejde, tutorer, feedback og monitorering«, fortalte Agi Csonka.

hjo@folkeskolen.dk

Pisa og social baggrund

Pisa måler elevernes socioøkonomiske baggrund i alle lande. Eleverne udfylder spørgeskemaer, som sammenfattes til et såkaldt indeks for økonomisk, social og kulturel status (ESCS). Det er sammensat af:

- Forældrenes højeste uddannelsesniveau (målt i antal år)
- Forældrenes højeste erhvervsmæssige stillingskategori
- Familiens velstandsniveau
- Familiens kulturelle besiddelser
- Uddannelsesmæssige resurser i hjemmet
- Antallet af bøger i hjemmet.

Der er kritik af, om elever på 15 år er i stand til at svare på spørgsmålene. Leder af Pisa Danmark, analyse- og forskningschef i Kora Hans Hummelgaard, siger til *Folkeskolen*, at det er en helt gængs måde at opgøre den socioøkonomiske baggrund på både i Danmark og i udlandet. I Pisa stilles de samme spørgsmål over hele verden, og det er muligt at sammenligne indekset i de forskellige runder.

Bag indekset ligger cirka 30 spørgsmål. Det er foruden forældrenes uddannelse også spørgsmål som, om der findes computere, telefoner, tv i hjemmet. Og om der er gode forhold til elevens hjemmearbejde.

»Der er en usikkerhed, som der altid vil være med spørgeskemaer. Men det er stabile resultater over tid. Hvis eleverne det ene år svarede i øst og det andet i vest, kunne man slet ikke bruge resultaterne. Det er ikke tilfældet«, siger Hans Hummelgaard.

Lær dine elever at være ung i trafikken

Aldersgrænsen for at tage knallertkørekort er for nylig sat ned fra 16 til 15 år. I undervisningsmaterialet **360°** arbejder eleverne med en virkelig knallertulykke og bliver rustet til at træffe sikre valg i trafikken – også når de cykler.

I **360°** fortæller 14-årige Lasse om en lørdag aften, der startede med en fest, men endte i en tragisk ulykke.

8.-9. klasse **Lever op til Fælles Mål for Dansk** **Gruppearbejde og klassediskussion**

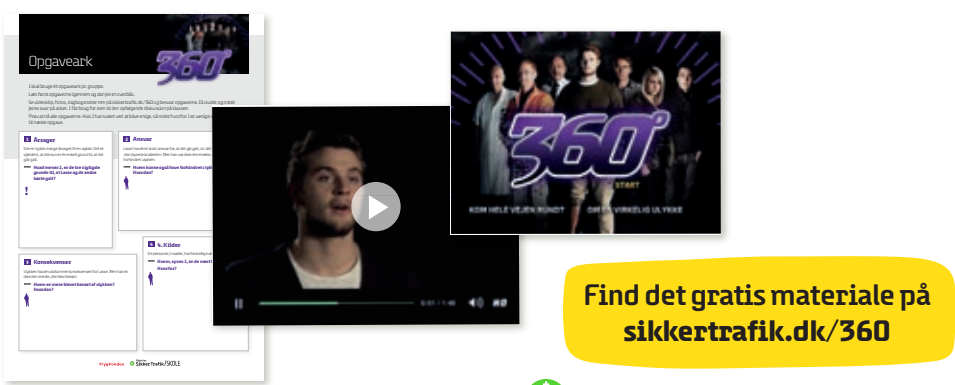

Find det gratis materiale på sikkertrafik.dk/360

TrygFonden

Rådet for Sikker Trafik/SKOLE

1. december | kl. 09.40

Husaftale sætter tid på opgaverne på Struer-skole

Lærere og ledelse er glade for aftalen, der bygger på tillid og giver mulighed for forskellige løsninger. »I virkeligheden handler det om at have tillid til personalet«, siger skoleleder Jesper Møller.

På Parkskolen i Struer har de en skoleaftale, der sætter tid på arbejdsopgaverne. Der er faste tider til samarbejde i løbet af ugen, og lærerne må selv bestemme, om de vil forberede sig hjemme eller på skolen.

»Det er en god aftale, fordi det giver den fleksibilitet, der er brug for i vores job. Vi har brug for at have tid til at klare opgaverne, når de er der, og ikke sidde og opfinde opgaver, fordi vi skal være på skolen i det samme tidsrum hver uge. Belastningen er ikke ens over hele året, det tager den her husaftale hensyn til«, siger Helle Døj, der er tillidsrepræsentant på Parkskolen, til folkeskolen.dk.

Aftalen indebærer, at lærerne har 375 timer til individuel forberedelse per skoleår. Det har givet ro på at vide, at andre opgaver ikke spiser af forberedelsestiden. Samtidig kan lærerne også vælge at lægge arbejdet i en fast tidsramme på skolen, hvis de har det bedst med det. Helle Døj fortæller, at nogle opgaver forudsætter ro, mens det måske i andre faser af lærerarbejdet er godt med muligheden for sparring. Derfor vælger de enkelte lærere, hvad der passer dem bedst. Fleksibiliteten bygger på fastlagte tidspunkter, som er sat af til samarbejde.

»Så al tid er ikke min tid, men al individuel forberedelsestid er min tid. Jeg synes, vi får det bedste af to verdener, med de vilkår vi har nu«, siger Helle Døj. Hun oplever ikke, at aftalen løser alle ressourceproblemer, men det er et stærkt signal, at ledelsen sikrer en følelse af retfærdighed og samarbejde.

»Jeg tror ikke, at forvaltningerne rundtom i landet er klar over, hvor stor en betydning det har, at de viser, at de vil samarbejde«, siger Helle Døj.

esc@folkeskolen.dk

30. november 2016 | kl. 14.55

SVERIGE: ULIGE LØNSTIGNINGER SPLITTER LÆRERVÆRELSERNE

Svenske lærere har fået tre milliarder af staten til højere lønninger. Men pengene skal gives individuelt, og lønforhøjelserne giver frustrationer, uvenskab og usikkerhed på lærerværelserne.

Den svenske regering har afsat tre milliarder kroner om året til at hæve lærernes løn for at gøre faget mere attraktivt – det såkaldte lærerløft. De fleste lærere opfylder kriterierne, og det er uigennemskueligt, hvorfor nogle får, og andre ikke får.

Lärarnas Tidning har talt med 15 afdelinger af de svenske lærerforbund og fortæller, at der er store frustrationer på landet skoler. Lærerne er vrede, kede af det, undrende og skuffede.

»Vi får opkald fra medlemmer, som har det meget dårligt. De siger, at lærerlønningsløftet sår splid på arbejdspladsen, at de har tænkt sig at blive sygemeldt og sige op«, fortæller hovedombudsmand Lova Kempe Hansen fra forbundets afdeling i Stockholm.

pai@folkeskolen.dk

FIK DU LÆST:

HØJSKOLEPRISVINDER:

Staten overtager folkets skole

TEMA FORÆLDREBETALING

5. december | kl. 14.36

Foto: Istock

Lærer: Ikke kun forældrene, der spytter i kassen – vi gør også

Lærere giver løbende små økonomiske bidrag til undervisningen og den gode stemning i skolen.

Det er ikke kun forældre til folkeskolens elever, der bidrager økonomisk, når klassen skal på ekskursion, eller der skal ske noget ud over det sædvanlige i undervisningen. Det gør lærerne også, fortæller tidligere folkeskolelærer Anne Charlotte Nobel fra Aalborg. De køber småting for egne penge enten for at hygge om eleverne, eller fordi de har brug for bestemte materialer i undervisningen. Og beløbene bliver ikke refunderet.

»Jeg har selv mest oplevet det i forbindelse med undervisningen i madkundskab, billedkunst og håndarbejde«, fortæller hun. »Jeg har for eksempel oplevet, at jeg skulle bruge råvarer, som jeg kun kunne få hos den pakistanske købmand, og han er altså ikke en del af skolens indkøbsordning. Så tænker man: 'Nå ja, herregud', og så betaler man selv de 150 kroner, så man kan lave den undervisning, man gerne vil«, siger hun og understreger, at det selvfølgelig er et valg, hun har truffet. Hun kunne vælge, at de skulle lave noget andet mad.

»Men jeg har ofte undervist elever med fremmed baggrund og har gerne villet inddrage deres madkultur i undervisningen«.

Det er små beløb, understreger hun, men det løber jo op. Hun vurderer, at hun i gennemsnit har brugt omkring 400 kroner om året i de år, hun var ansat i folkeskolen. Og hun ved, at mange af hendes kolleger har gjort tilsvarende.

En del af problemet er, efter Anne Charlotte Nobels mening, de ufleksible kommunale indkøbsordninger. Hun fortæller, at hun har oplevet, at de lærreder, hun ville bruge i billedkunst, var meget dyre, hvis de skulle købes gennem indkøbsordningen. Hun kunne simpelthen ikke købe nok uden at sprænge budgettet.

sga@folkeskolen.dk

24. november | kl. 07.00

DLF: Forældre skal ikke betale for skolen

Debatten raser: Er det okay, at forældre betaler, hvis klassen skal en tur på museum eller i tivoli? Danmarks Lærerforening opfordrer forældre til at gå til skole- og kommunalbestyrelser, hvis skolen lægger op til, at forældre skal til at betale penge for deres børns skolegang i folkeskolen.

DLF's holdning er klar: Folkeskolen skal være et frit og gratis tilbud, siger Bjørn Hansen fra Danmarks Lærerforenings hovedstyrelse. »Det gælder, både når vi taler om mindre beløb til for eksempel entreer, og når vi taler om større udgifter, som når skoler beder elever om at medbringe egne computere til undervisningen«.

Det handler om, at alle ikke har råd. Og at økonomiske forskelle eleverne imellem bliver udstillet, når nogle sidder med den nyeste Mac, mens andre må bruge skolens årgamle computere for at løse den samme opgave.

»Vi er klar over, at skolerne er trængt økonomisk, men vejen frem er ikke at lade forældrene betale«, siger Bjørn Hansen. »Hvis skolen ikke har penge til for eksempel ekskursioner, må den melde ud, at så bliver der ingen ekskursioner. Og så må forældrene lægge pres på kommunalbestyrelserne for at sørge for en ordentlig finansiering af vores folkeskole«.

5. december | kl. 15.03

Professionshøjskolen Via har fået kvalitetsstempel

Som den anden professionshøjskole med læreruddannelse har Via University College i Aarhus i fredags fået Danmarks akkrediteringsråds positivstempel som institution. Rektor Harald Mikkelsen glæder sig:

»Institutionsakkrediteringen er en af de mest glædelige begivenheder i Vias historie. Jeg er superstolt over, at det nu er dokumenteret, at Vias undervisere og øvrige medarbejdere arbejder dedikeret med at sikre optimal kvalitet i uddannelserne og med at give de studerende de kompetencer, som arbejdsmarkedet efterspørger«.

6. december | kl. 06.36

Ny regering: SF kæmper for lettere vej til kortere skoledag

Justeringer. Det er det ord, den nye regering bruger om, hvad der skal blive af folkeskolereformen. Jacob Mark, undervisningsordfører i Socialistisk Folkeparti, vil nu igen tage diskussionen om paragraf 16b op i folkeskoleforligskredsen. Men der er skepsis i forligskredsen. Både Socialdemokratiet og Venstre er bekymrede for at rykke for meget ved reformen, både af frygt for at nogle kommuner vil bruge større frihedsgrader som spareøvelse, og af frygt for at man ved at forkorte skoledagen går på kompromis med fagligheden.

24. november | kl. 15.18

Lærer fik HK's pris som mest hjælpsomme kollega

»Det var bare for vanvittigt. Jeg blev mundlam, rørt og ydmyg. Mange af mine kolleger kunne have fået denne pris. Jeg har ikke gjort noget specielt. Men vi har en god arbejdsplads«, siger lærer Karin Søgaard Green, Mejrup Skole i Holstebro Kommune.

Det var hendes kollega Mads Foged Søndergaard, der indstillede hende til prisen. HK uddeler priser til Danmarks bedste kollega, den mest engagerede kollega, mest ansvarsfulde kollega og så også Danmarks mest hjælpsomme kollega.

24. november | kl. 13.51

Ny forskning: Den lokale folkeskole er en saga blot

Som en følge af en stærkere statslig detailstyring er det kommunale demokrati på skoleområdet blevet reduceret til budgetadministration, viser ny undersøgelse. Ikke kun i Danmark, men også i de øvrige nordiske lande. Dog ikke i Finland, der har fastholdt en høj grad af lokalt selvstyre.

»I alle fire nordiske lande er der gennemført store strukturreformer af den offentlige sektor, og – bortset fra Finland – resulterer reformerne blandt andet i, at det kommunale selvstyre omgås, når det handler om indholdet af skolerne«, udtaler lektor ved DPU, Aarhus Universitet, Lejf Moos.

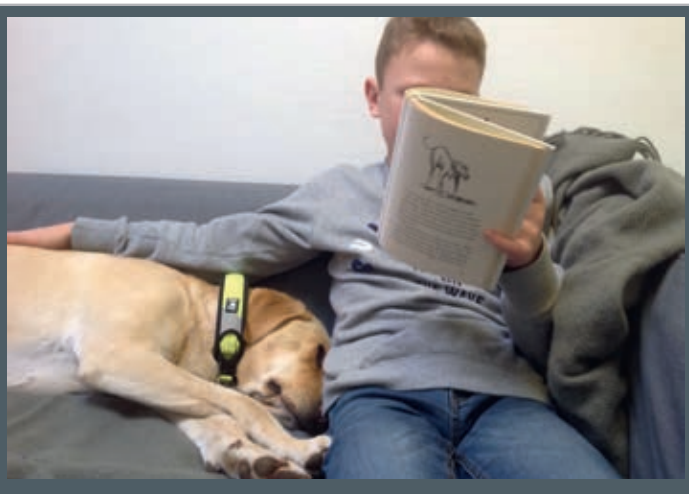

To gange om ugen får eleverne på specialskolen Columbusskolen i Skovby ved Skanderborg besøg af skolehunden Malik, som efter kort tid har gjort dem gladere for at gå i skole. Den gule labrador Malik på tre år har gået på skolen siden september og skal i første omgang være hos eleverne i et halvt år, mens hun uddannes til skolehund.

24. november | kl. 11.15

Anmelder: TV 2-dokumentar om flugt fra folkeskolen rammer ømme punkter

En TV 2-dokumentar over seks torsdage portrætterer en gruppe forældre, der kæmper med at stable friskoler på benene. 18 procent af landets skoleelever går på friskole, og dokumentaren forsøger at undersøge årsagerne.

»'Flugten fra folkeskolen' tager fat på et emne, der får det til at svie og smerte i en fortaler for folkeskolen. For hvis tendensen fortsætter, er der meget, der peger på, at folkeskolens mål om almen dannelse bliver svær at efterleve i praksis«, skriver *Folkeskolen*s anmelder, Maja Birgitte Lumholtz.

5. december | kl. 14.59

Bog skal skabe fællesskab mellem nyankomne og danske børn

»Jeg lagde mærke til, at børnene var begyndt at fortælle om, hvad der skete med de her flygtningestrømme op gennem Europa. Debatten var meget hård på det tidspunkt, og børnene lyttede til det og fortalte om det. Det bekymrede mig lidt, at debatten var så hård og byggede meget på angst«, siger Mikkel Nordin Frost, som til daglig underviser på Mellerup Friskole i Randers.

Han besluttede sig derfor for at inddrage emnet i undervisningen, og det er der nu kommet en bog ud af om Achmed fra Syrien.

28. november | kl. 16.47

Foto: Emilie Palm Olesen

Sheriffen indtager Fremtidsministeriet

Kinderne er røde på de to ministre, som de står i den varme foyer i Uddannelses- og Forskningsministeriet omgivet af pressefolk og bekendte. Ulla Tørnæs er ved at overdrage sit ministerium gennem bare ni måneder til sin partifælle Søren Pind.

Søren Pind, der altså får ansvaret for blandt andet læreruddannelsen, har allerede taget ministeriet til sig og givet det sit eget navn, som han har tradition for. Fremtidsministeriet. Derfor fik Søren Pind i overdragelsesgave en Buzz Lightyear-dukke af Ulla Tørnæs.

folkeskolen.dk

Mest læste:

- Merete Riisager bliver ny undervisningsminister
- Debat: Skolepolitisk rangliste
- Debat: Svar til Riisager: Tre bud på nødvendige justeringer i folkeskolen

Mest kommenterede:

- Det her kan Pisa bruges til
- Kommunerne kan spare 100 millioner på at gøre skoledagen kortere
- Statslig topembedsmand vil være brobygger i KL

Krimi og spænding

Maskerne
roman af Vibeke Marx

Bettes liv er i kaos med ny kæreste, en krævende veninde, en autistisk dreng og en bortført pige.

kr 138,-

Ballade i ghettoen
Ny serie af Jakob Thyregod Scheuer

Humoristisk serie med 3 venner, der finder en taske med doping og penge. Jagten går ind.

Den sorte taske kr 138,-

Høj Puls
Ny serie af Jørn Jensen

To søskende, en bunker med gamle skeletter og smuglere. Det ser sort ud! Det gør det også, da de to rager uklar med en farlig bande.

Bunkeren og Ulvene kr 135,- pr bog

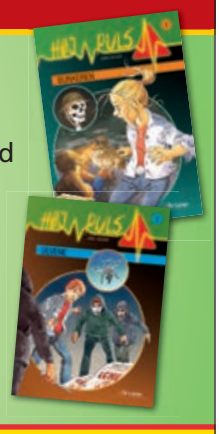

Alrune – en del af Special-pædagogisk forlag
Birk Centerpark 32 · 7400 Herning · tlf 97 12 84 33 · forlag@spf-herning.dk · www.spf-herning.dk

PRISER EXCL MOMS

Velkommen til Merete Riisager

DLF MENER
AF ANDERS BONDO CHRISTENSEN
FORMAND FOR DLF

Vores nye undervisningsministerMerete Riisager valgte som en af sine første handlinger at stille lærerne et spørgsmål: »Hvad skal der til, for at du og dine kolleger kan lave fremragende undervisning?«

Hermed sender ministeren et rigtigt godt signal om, at nu skal de egentlige eksperter i at holde folkeskole - lærerne, børnehaveklasselederne og skolelederne - tages alvorligt. Tak for det, Riisager. Mange har allerede givet et svar, og jeg kan kun opfordre til, at endnu flere giver deres gode, konkrete råd til Riisager på ministerens hjemmeside. Svarene kan i høj grad bruges i mit kommende samarbejde med vores nye minister.

Jeres bud kan være med til at give inspiration til, hvordan vi sammen får skabt resultater i forhold til de to hovedudfordringer, som vi står med: Hvordan sikrer vi, at lærere og ledere kan lykkes med deres vigtige opgave, og hvordan genskaber vi ledernes, lærernes og skolebestyrelsernes indflydelse på skolens udvikling?

Konkrete resultater på de to spørgsmål er afgørende for at styrke kvaliteten af elevernes undervisning og afgørende for, at vi kan fastholde opbakningen til folkeskolen.

Jeg synes, at ministeren med sit spørgsmål sender et godt signal om, at hun tager disse udfordringer alvorligt, og jeg vil gøre, hvad jeg kan, for at der kommer resultater ud af de gode viljer.

Da Liberal Alliance trådte ind i regeringen, tilsluttede de sig folkeskoleforliget, på samme måde som De Konservative tilsluttede sig forsvarsforliget. Det er helt normal parlamentarisk praksis. De Radikale og Socialistisk Folkeparti tilsluttede sig også folkeskoleforliget,

> **»Hvordan sikrer vi, at lærere og ledere kan lykkes med deres vigtige opgave, og hvordan genskaber vi ledernes, lærernes og skolebestyrelsernes indflydelse på skolens udvikling?**

da de dannede regering med Socialdemokratiet. Ministeren er naturligvis blevet spurgt til det dilemma, at hun nu skal være loyal over for en folkeskolereform, som hun har været kritiker af. Hertil svarede Riisager: »Jeg skal i hvert fald være loyal over for folkeskolen«.

Ingen tvivl om, at den nye minister er blevet sat på en ikke helt nem opgave, men fra mit hidtidige samarbejde med Merete Riisager ved jeg, at vi har fået en minister med meget stort engagement og stor energi. Jeg var meget glad for mit samarbejde med uddannelsesordfører Merete Riisager. Og jeg ser frem til samarbejdet med undervisningsminister Merete Riisager.

Velkommen til, og tillykke med jobbet!

folkeskolen.dk

TRE BUD PÅ NØDVENDIGE JUSTERINGER

Mette Frederiksen:
»Hvad skal der til, for at du og dine kolleger kan lave fremragende undervisning? Dét spørgsmål stiller undervisningsminister Merete Riisager på sin Facebookside til lærerne i folkeskolen. Hun vil gerne høre lærernes udlægning af, hvordan man kan genskabe arbejdsglæden og bedre rammerne for den gode undervisning i folkeskolen.

Tak for opfordringen. Det er prisværdigt, at lærernes stemmer og erfaringer er efterspurgte.

I fremtidens skole er der brug for, at vi lærere bliver støttet i at styre både efter de snævre læringsmål og i høj grad også efter fagenes og folkeskolens formål, hvor den brede, langsigtede faglighed, der også rummer skolens dannende funktion, er formuleret. Det er jo dét, vi lærere er ansat til at gøre, og når vi lykkes med den opgave, leverer vi den bedst mulige skole for vores elever. Og det øger arbejdsglæden ...

For at sikre kvalitet i undervisningen og højne lærernes arbejdsglæde er det strengt nødvendigt at nedsætte lærernes undervisningstid og dermed øge forberedelsestiden for den enkelte lærer. Vil vi sikre os, at folkeskolen også fremover er befolket af dygtige, engagerede lærere, er denne justering helt uundgåelig ...

Det er nødvendigt, at man kigger på, hvordan skoledagen kan gøres kortere. Den understøttende undervisning har vist sig ikke at have den ønskede effekt i skolen. Det er min klare oplevelse, at den mange steder udgør unødigt 'fyld' i skoledagen, så den bør fjernes«.

Skolepolitisk rangliste 2016

Brian Degn Mårtensson:

Kategori 1
Liberal Alliance
Enhedslisten
Alternativet

Kategori 2
Det Radikale Venstre
De Konservative
Socialistisk Folkeparti

Kategori 3
Venstre
Dansk Folkeparti

Uden for kategori
Nye Borgerlige
Socialdemokratiet

»Uden for kategori finder vi Socialdemokratiet og Nye Borgerlige. Socialdemokraterne kan ikke rigtig indplaceres på en skolepolitisk rangliste, da partiet i mange år slet ikke har ytret sig skolepolitisk. På både problematisk og pinlig vis har partiet forvekslet skolepolitik med finans-, arbejdsmarkeds- og socialpolitik, hvilket især stod meget klart under Antorinis reformhærgen. Beklageligvis er dette stadig situationen i det ellers traditionelt vigtige parti i dansk skolehistorie. Partiets nuværende ordfører, Annette Lind, har endnu ikke ytret sig kvalificeret i et eneste skolepolitisk spørgsmål og synes slet ikke at være klar over, hvad en skole i grunden er. Partiet Nye Borgerlige har endnu ikke plads i Folketinget, men flere målinger har peget på, at de kan få det hen ad vejen. Ligesom hos Socialdemokratiet kan den skolepolitiske kvalitet her ikke vurderes, da partiet endnu ikke har ytret sig tilstrækkeligt sammenhængende herom«.

Læs meget mere om Brian Degn Mårtenssons rangliste og begrundelserne for placeringerne i hans blog på folkeskolen.dk.

KAJS JULEGAVE

Yvonne Olsen på folkeskolen.dk/specialpædagogik:

»Kaj er 14 år og har autisme. Da han var yngre, var julen ikke en tid med glæde og forventninger. Det var en tid med bekymringer, gråd og stress. Kaj mangler sin forestillingsevne og forholder sig konkret til verden. Usikkerheden prægede hele december måned. Fik han den gave, som han ønskede sig? December var slem, men juleaften var et rent helvede fyldt med konflikter.

Sådan er det ikke mere. Kaj får sin julegave sidst i november, den bliver pakket ind og ligger under sengen indtil den 24. Kaj ved, hvad han får, det giver ro. Nu kan han deltage i flere af de juletraditioner, som skolen og familien holder. Han har overskud og magter en måned, der er mere uforudsigelig end de øvrige måneder i året. Familien har fået ro i julen. Han ved, at den 25. december kan han gå ud i haven og skyde efter dåser med sin hardballsniper.

Det er ikke alle børn, der holder af hemmeligheder, fantasifulde påfund og overraskelser.

Mange børn med autisme oplever folkeskolen som en julegave, de ikke kender indholdet af. De vågner til en dag, hvor alt kan ske. De er usikre på, hvem de møder, hvad der sker, og hvorfor de er der. Det er utroligt stressende, det skaber angst og skolevægring. Mange børn vælger at blive hjemme, fordi folkeskolen er uoverskuelig.

Folkeskolen skal være som Kajs pakke under sengen. Han skal vide, hvad der er i den. Så finder han ro, så kommer han i skole, og så udvikler han sig«.

Skriv kort og send dit indlæg som e-mail til folkeskolen@folkeskolen.dk. Maksimalt 1.750 enheder inklusive mellemrum. Redaktionen forbeholder sig altid ret til at forkorte yderligere. Læserindlæg til *Folkeskolen* nummer 2 skal være redaktionen i hænde senest onsdag den 11. januar klokken 9.00.

SOMMER KURSER
FOTO
VIDEO
SKULPTUR
ÉN ELLER TO UGER
I PERIODEN
25. JUNI TIL 26. AUGUST
KUNST
HØJSKOLEN
PÅ ÆRØ
www.kunstaeroe.dk

Det rykker, når man arbejder med læringsplatformen i fagteams

Læringsplatformen MinUddannelse er stadig en tidsrøver. Men når man laver forløb sammen med lærere, man deler syn på undervisning med, reduceres tidsforbruget betydeligt, siger to lærere i Kerteminde Kommune.

TEKST | ANDREAS BRØNS RIISE
FOTO | HUNG TIEN VU

Det er så småt to år siden, Kerteminde Kommune indkøbte læringsplatformen MinUddannelse til alle kommunens skoler. Fokus har indtil videre været på at få dansk- og matematikforløb på platformen.

I april var *Folkeskolen* på besøg i den nordøstfynske kommune, hvor lærerne så potentiale i platformens muligheder for undervisningsdifferentiering og selvevaluering - men samtidig var der bekymring over den tid, systemet slugte.

I dag er lærere i flere og flere fag begyndt at arbejde med læringsplatformen i deres undervisning, fortæller Thomas Dreisig, pædagogisk it-vejleder i kommunen.

»Der er oprettet forløb til 96 procent af alle hold i kommunen mod 47 procent ved slutningen af sidste skoleår. Vi kan naturligvis kun se, at de er startet, ikke hvad indholdet i

Matematiklærer Martin Klaja har arbejdet med MinUddannelse i godt to år. Han ser især et potentiale i undervisningsdifferentiering og i at inddrage flere typer medier i sin undervisning.

forløbene er, eller hvor meget de bliver brugt, men det indikerer, at der sker en udvikling«, siger han.

Laver forløb på den halve tid

En af de lærere i Kerteminde Kommune, der så småt er kommet i gang med at lave undervisningsforløb i MinUddannelse, er Lisbeth Blichfeldt. Hun er Langeskov Skoles eneste underviser i geografi på overbygningen. Lærerne i Kerteminde er sikret tid til fælles forberedelse i fagteam, og der rykker det, hvis der er tid til at arbejde med MinUddannelse, fortæller hun.

»Hvis jeg og de andre naturfagslærere på overbygningen kan hjælpes ad om at lave forløbene, på den måde at man kan dele arbejdsbyrden, og det giver mening, når man sætter det sammen, så kan man lave forløb på den halve tid«, siger geografilæreren, der vurderer, at hun bruger mellem seks og otte timer på selv at lave et forløb i MinUddannelse.

»Jeg kan godt mærke, at det er en stor fordel at være tre om tingene i stedet for at stå alene med det. Men det kræver, at man er enige om nogle grundlæggende ting omkring undervisning«.

11 kommuner skal skifte læringsplatform

I oktober afslørede it-firmaet KMD, der står bag læringsplatformen Educa, at de har opkøbt konkurrenten MinUddannelse.

KMD forsikrer, at de overholder eksisterende kontrakter, men at der kun bliver udviklet på Educa, i det omfang eksisterende kunder ønsker det, og at platformen på sigt udfases til fordel for MinUddannelse.

11 kommuner har fået tilbuddet om at skifte til MinUddannelse med det samme, og KMD garanterer, at alle forløb lavet i Educa kan overføres til den nye platform.

Aarhus Kommune havde på grund af en forsinkelse i udbudsfasen ikke taget Educa i brug og valgte derfor at skifte øjeblikkeligt ved opkøbet.

KMD oplyser, at man er i tæt dialog med de resterende ti Educa-kommuner, men har ikke yderligere kommentarer.

Det er også gennem samarbejdet i fagteamet, at Lisbeth Blichfeldt suger viden til sig om læringsplatformen, fortæller hun.

»Der er nogle, der bare har talent for at bruge it, og som hurtigt har lært at bruge MinUddannelse på en måde, hvor jeg står og tænker, hvordan de mon kom fra A til B. Der er det bare med at suge til sig«.

En af de lærere, der efter eget udsagn føler sig mere hjemme i systemet, er Martin Klaja fra Langeskov Skole, som underviser i matematik og derfor har arbejdet med platformen i længere tid.

»Det går meget hurtigere nu end i starten. Derfor begynder det for mig også at virke fornuftigt. Jeg kan mærke, at det giver en didaktisk værdi til min undervisning«, siger han og tilføjer, at også han oplever fagteamet som den vigtigste sparringspartner.

»Jeg har en kollega, som jeg laver forløb sammen med, og der er et stort potentiale. Det spiller virkelig, fordi vi har samme opfattelse af tingene«.

Ingen af de to lærere på Langeskov Skole ser indtil videre et større potentiale i gennem MinUddannelse at dele læringsforløb med lærere på andre skoler i kommunen eller sågar i andre kommuner, der bruger samme læringsplatform.

»På sigt kan jeg godt se det blive et inspirationsredskab, hvor jeg kan tage dele af andres læringsforløb. Men man laver forløbene i en sammenhæng med de bogsystemer og digitale resurser, man har til rådighed. Det skal give mening at dele, og det gør det primært med lærere, man deler læremidler og syn på undervisning med. Det kan ikke nytte noget, at man bruger tid på at samarbejde om noget, man bagefter ikke kan se give værdi til undervisningen«, siger Lisbeth Blichfeldt.

»99 procent af gangene skiller jeg alligevel en anden lærers forløb, som jeg ikke har været inde over i tilblivelsesprocessen, ad i så mange dele, at jeg lige så godt kunne have lavet det selv«, tilføjer Martin Klaja.

Stadig en tidsrøver

Lisbeth Blichfeldt oplever som tillidsrepræsentant for lærerne på Langeskov Skole stadig en udbredt frustration over, at arbejdet med læringsplatformen tager meget tid - noget, hun ikke oplever af have i overskud i sit arbejde som lærer.

»Vi bruger stadig rigtig meget tid på det. Der er stadig meget fokus på dansk og matematik, og så må vi andre tiltuske os noget tid til at lægge nogle forløb ind«, siger hun.

»

Vi har ingen interesse i at slå folk oven i hovedet og tvinge dem til at bruge tid på noget, de ikke kan se værdien i. Lærerne skal bruge platformen, fordi de synes, den er brugbar og en hjælp for dem i deres arbejde.

Thomas Dreisig
Pædagogisk it-vejleder

Der ligger ikke noget krav ovenfra om, at lærerne skal begynde at lægge forløb ind i platformen, men Lisbeth Blichfeldt gør det alligevel for at vænne sig til det.

»For ens egen skyld er man nødt til at gå i gang nu, inden det bliver et krav, at man gør det«, siger hun.

»Jo mere man arbejder med det, jo hurtigere og jo sikrere bliver man også i det. Der er også en vis lydhørhed fra ledelsens side, i forhold til at man ikke bare kan sætte ti skibe i søen på én gang. Hvis man prioriterer, at lærerne skal det her, så er der noget andet, vi ikke når«.

Lærerne Lisbeth Blichfeldt og Martin Klaja oplever begge, at arbejdet med læringsplatformen MinUddannelse tager fart, når der er tid til at arbejde med at lave forløb sammen med kollegaer i den fælles forberedelse.

Det, der især tager tid at gennemskue, er, hvordan tingene bliver præsenteret for eleverne. Det skærmbillede, lærerne taster undervisningsforløb ind i, og især den måde, læringsmål og tegn på læring bliver præsenteret på, kan se helt anderledes ud, når eleverne åbner dem.

»Det finder man ud af hen ad vejen, og så gør man tingene på sin egen måde - og måske også anderledes, end MinUddannelse har lagt op til. Men det tager tid at gennemskue«, siger Martin Klaja.

Potentiale i dynamisk elevplan

MinUddannelse har været en større eller mindre del af arbejdslivet for alle lærere i Kerteminde Kommune i godt to år. Og på trods af frustrationerne over tidsfaktoren kan både Lisbeth Blichfeldt og Martin Klaja se potentialer i platformen som et pædagogisk redskab for dem som lærere.

Geografilæreren peger på, at det er en fordel for hende, at alt, der relaterer sig til elevens undervisning, samles på ét sted. Det giver fordele, når man som lærer skal overtage en elev fra en anden lærer og i forbindelse med skole-hjem-samarbejdet.

»Vi har lige haft skole-hjem-samtaler, og der var der ikke mange forældre, der havde været inde at kigge på platformen. Men det skulle gerne komme. I gamle dage lavede man elevplanen en uge før samtalen, havde samtalen, og så var det det. Nu kan forældrene logge sig på og følge med undervejs. På sigt kan det blive rigtig godt«, siger hun - dog med den tilføjelse, at det skal afstemmes, hvad man egentlig kan se.

»Nogle kollegaer arbejder med meget konkrete læringsmål - selv arbejder jeg med, at eleverne kan gå ind og kommentere på dem. Både mine elever og deres forældre har været lidt forvirrede over, at man ikke bare kan gå ind og krydse af og se, om man har lært det, man skal«.

Martin Klaja ser især et potentiale i at kunne inddrage mange medier i et samlet undervisningsforløb i stedet for at skulle arbejde med levende billeder ét sted, tekst et andet og andre medier et helt tredje.

»Det gør en kæmpe forskel at kunne bruge videomateriale som en integreret del af et undervisningsforløb. At eleven kan gå tilbage og se en video igen uden at skulle ud af forløbet, og uden at resten af klassen også bliver nødt til at se den igen«, siger han.

Skal understøtte lærerarbejdet

Og netop at få læringsplatformen til at give mening i lærerarbejdet er den helt store målsætning for Thomas Dreisig.

»Vi har ingen interesse i at slå folk oven i hovedet og tvinge dem til at bruge tid på noget, de ikke kan se værdien i. Lærerne skal bruge

Økonomi i Bruger-portalsinitiativet

Som en del af aftalen om kommunernes økonomi i 2015 blev der afsat finansiering til etablering og drift af it-infrastrukturen i forbindelse med det samlede Brugerportalsinitiativ - altså den læringsplatform, kommunerne hver især vælger, og den fælleskommunale samarbejdsplatform, der skal tages i brug i 2019.

Etableringsomkostningerne på it-infrastruktur som for eksempel opgradering af trådløse netværk forventes at udgøre 37,3 millioner kroner, som finansieres af staten.

Driftsomkostningerne forventes at løbe op i 10,4 millioner kroner årligt, og her deles udgiften ligeligt mellem Undervisningsministeriet og kommunerne.

Kommunerne skal selv stå for at indkøbe en digital læringsplatform og den fælleskommunale samarbejdsplatform, der forventes sendt i udbud til januar, og også selv stå for driften af begge.

Kommunernes udbudsfællesskab, Kombit, vurderer, at en gennemsnitlig kommune til og med 2019 vil skulle bruge 2.600 timer på at implementere samarbejdsplatformen, og at tidsforbruget på skolerne i kommunen kommer til at løbe op i 15.450 timer. Disse udgifter skal kommunerne selv afholde.

Kombit har regnet ud, at det maksimalt kommer til at koste 76 kroner per elev om året at være en del af samarbejdsplatformen, når den er etableret.

Hvor meget det koster de enkelte kommuner at indkøbe og drive læringsplatformene, har *Folkeskolen* forsøgt at få svar på, men det er endnu ikke lykkedes.

Støt børn i skilsmisser på din skole

Mange børn oplever på et tidspunkt, at mor og far går fra hinanden. Selvom skilsmisse sker i mange familier, er det ofte en svær situation for det enkelte barn. Vi taler hver dag med hundredvis af børn på Børne-Telefonen, og vores erfaring er, at neutrale og professionelle voksne – som fx lærere – ofte kan spille en stor rolle i børns liv, når forældre bliver skilt.

Men hvordan skal du gribe det an?

Brug vores redskaber

Vi har udviklet en række guides til, hvordan du bedst hjælper børn i skilsmisser i fx skolen. Hvad kan du gøre ift. det enkelte barn? Hvordan håndterer du dialogen med forældrene? Og hvordan kan I lave en skilsmissehandleplan for skolen? Find vores guides på **børnsvilkår.dk/skilsmisse**

Brug FagTelefonen

Børns Vilkårs FagTelefon yder gratis anonym rådgivning til fagpersoner om børn i skilsmisser på **35 55 55 58.**
børnsvilkår.dk/fagtelefonen

BØRNS VILKÅR

EGMONT Fonden

platformen, fordi de synes, den er brugbar og en hjælp for dem i deres arbejde«, siger han.

Derfor er der heller ikke nogen planer om at pålægge lærere i alle fag at lave en vis mængde forløb, fortæller han.

»Lærerne er meget forskellige steder, og der skal være plads til, at de finder ud af, hvordan platformen kan bakke op om netop deres arbejde i deres eget tempo«, siger Thomas Dreisig, der dog ser en udfordring i, at læringsplatformene er vokset ud af et ønske fra ministeriet om klare målsætninger.

»Det er farligt at have et meget snævert blik på, hvad læring er, og en tilsvarende snæver opfattelse af læringsmål. Systemet rummer fleksibilitet, men er stadig meget individorienteret. Det skal være lettere at stille opgaver til en gruppe elever i stedet for til enkelte med et ønske om at kunne vurdere læringsmål«, siger han.

Her mener it-vejlederen, at der er meget stille fra ministeriet i øjeblikket.

»Når man får flere mål i spil, bliver det tilsvarende nødvendigt for den enkelte lærer at bruge mere tid på evaluering og opfølgning, så målene ikke kommer til at stå alene. På samme måde bør der fra centralt hold bruges flere kræfter på at følge op på det projekt, man har sat i søen, i stedet for at overlade det til andre at få det til at fungere«, siger han.

It-vejlederen understreger dog – i samklang med lærerne på Langeskov Skole – at et halvt år måske nok kalder på en journalistisk opfølgning, men at det ikke er for lang tid at regne, når man snakker implementering af en så gennemgribende ændring af en skolehverdag.

Hvornår har du så lyst til at se mig igen, Thomas Dreisig?

It-vejlederen griner og understreger, at pressen naturligvis altid er velkommen, men at man nok skal regne med, at man først om tre år kan se, om ambitionen om at gøre læringsplatformene til et pædagogisk redskab for lærerne er opnået.

»Den frygt, jeg mest hører udtalt, er, at man med alle de bedste intentioner fra centralt hold tvinger lærerne til at forlade en pædagogik, der virker, fordi tiden ikke er til at få den med over på den nye platform. God undervisning tager tid, og hvis man insisterer på platformen og læringsmålene uden at give lærerne tiden til også at få den gode pædagogik med over i de nye rammer, så er det et tilbageslag«, siger Thomas Dreisig og tilføjer:

»Der kommer til at ske en del fra afslutningen af dette skoleår frem mod det næste, og hvis man der kan se, at vi er begyndt at forlade en problemorienteret gruppearbejdepædagogik til fordel for en tilbagevenden til simpel behaviorisme, så skal der denondelynemig sadles om i en vis fart«.

folkeskolen@folkeskolen.dk

Uafklarede ophavsretsspørgsmål står i vejen for deling

Hvem har ophavsretten til de forløb, lærerne deler via MinUddannelse eller en anden læringsplatform?

Det spørgsmål er endnu ikke afklaret, og det kan være en barriere for, at lærerne deler forløb, hvilket ellers var et formuleret mål med indførelsen af læringsplatformene.

»MinUddannelse høster tusindvis af gratis forløb, som lærere laver uden kompensation. Det kan man jo have en mening om«, siger Martin Klaja, matematiklærer på Langeskov Skole.

Danmarks Lærerforening og KL har på en række møder i sommer ikke kunnet blive enige om ophavsretsspørgsmålet, og derfor skal sagen nu afgøres som en voldgiftssag anlagt af Lærernes Centralorganisation (LC) mod KL. Konsulent Pia Lund Jeppesen fra Lærernes Centralorganisation oplyser, at foreningens advokater netop nu arbejder på det formelle klageskrift.

»Vi mener, at det er underforstået i overenskomsten, at lærerne har retten til egne undervisningsforløb. Det er lærerne, der underviser, ikke skolen. Derfor kan lærerne heller ikke pålægges at dele deres forløb uden kompensation«, siger hun.

Ifølge juraprofessor Morten Rosenmeier, der også er formand for Udvalget til Beskyttelse af Videnskabeligt Arbejde, er retspraksis på området, at alt materiale produceret i arbejdsøjemed i princippet ejes af arbejdsgiveren, i et omfang »der er nødvendigt for dennes sædvanlige virksomhed«.

Hidtil har det ikke været vurderet, at det var nødvendigt for skolerne eller kommunerne at have ophavsret til lærernes egenproducerede materialer for at kunne drive skole, men det skal altså nu afklares, om denne sædvane ændres med de nye digitale platforme.

Endelig er der spørgsmålet om, hvem der er juridisk ansvarlig og dermed står med erstatningsansvaret, hvis en lærer – vidende eller uvidende – bruger ophavsretsbeskyttet materiale i et læringsforløb, som ligger offentligt tilgængeligt på en læringsplatform.

Det er super lærerigt og livsbekræftende at undervise på Lær for Livet's Learning Camp. Jeg får en masse faglige input, som jeg kan bruge i mit daglige arbejde - og så er det fantastisk at se, hvordan børnene rykker sig fagligt og socialt.

SAVNER DU UDVIKLING?

BLIV LÆRER PÅ LEARNING CAMP

Læs mere på: **www.laerforlivet.dk**

Lær for Livet er Egmont Fondens signaturprogram, der støtter anbragte børn fagligt, så de bliver rustet til at gennemføre en ungdomsuddannelse. En ansættelse som lærer på Learning Camp er ikke en fuldtidsansættelse, men et supplement til dit øvrige arbejde.

ET INITIATIV FRA
EGMONT Fonden

»Det påvirker mig at høre og se, at nogle lærere kæmper med reformen og manglende arbejdstidsaftaler, men som ny lærer har jeg ikke prøvet så meget andet, og så er det måske lidt nemmere at være en del af det nye«, siger Nikolas Gørtz om de negative historier, som han mener fylder for meget.

UNG LÆRER:

JEG GLÆDER MIG, TIL WEEKENDEN ER SLUT

Negative historier i medierne om lærere, der går ned med stress, fik den lærerstuderende Nikolas Gørtz til at tvivle på, om han overhovedet ville være lærer. I dag elsker han sit job og har lært at sige »skidt pyt«.

AF CATHRINE BANGILD · FOTO: LARS JUST

Det er formiddag på Ordrup Skole i Charlottenlund. 3.d har historie, og eleverne sidder musestille. Deres lærer, Nikolas Gørtz, har forladt lokalet med beskeden om, at han lige vil tage en tur gennem tidsmaskinen. Pludselig går den anden dør i klasselokalet op, og ind vælter Nikolas Gørtz - nu i rollen som bondestenaldermand. Eleverne spørger ham, hvordan han laver mad, om han kan lide slik, og om han har en telefon. Nikolas Gørtz svarer eleverne:

»Jeg kan bedst lide vildsvin. Hvad er slik? En telefon? Det ved jeg ikke, hvad er«. Nikolas Gørtz peger på en tegning af en mand fra stenalderen i elevernes hæfte: »Det er jo min onkel Brian! Ham savner jeg«, siger han, og eleverne griner.

Var læreren hoppet ind i tidsmaskinen og rejst bare to-fem år tilbage, var det nok en mindre positiv og overskudsfyldt Nikolas Gørtz, der var kommet ud. Dengang var han stadig lærerstuderende, og han husker tilbage på den tid med blandede følelser.

»Da jeg var lærerstuderende, var der rigtig mange negative historier omkring det at være folkeskolelærer. Og det er der sådan set stadig. Historier om lærermangel, lærere, der går ned med stress, og lærere, der flygter fra jobbet. Det var et meget negativt billede af folkeskolen«, siger Nikolas Gørtz.

Det gik ham så meget på, at han overvejede, om det overhovedet var i lærergerningen, hans fremtid lå.

»Jeg syntes og synes stadig, at det er sjovt at have med børn at gøre - at være med til at forme dem og lære dem at læse og skrive. Men inden jeg startede, tænkte jeg, om jeg overhovedet turde komme ud i den verden, medierne viste. Jeg tænkte på, om jeg var robust nok til at stå med min egen klasse i en presset hverdag«, siger Nikolas Gørtz.

Struktur på hverdagen

I Nikolas Gørtz' anden klasse, 2.b, er eleverne lige blevet færdige med at se DR's »Ultranyt« med nyheder for børn. De snakker om, hvad der er sket. Donald Trump er USA's nye præsident, en af Marilyn Monroes gamle kjoler er blevet solgt, og der bliver sat fokus på børns rettigheder. Sådan gør de hver fredag for både elevernes og Nikolas Gørtz' skyld.

Den i dag 27-årige lærer besluttede sig nemlig for at færdiggøre studiet og kunne officielt kalde sig lærer i januar 2016. Men Nikolas Gørtz fik en svær start på Ordrup Skole, hvor han arbejdede som lærervikar. Få måneder før han var færdig på studiet, overtog han 2.b, og det skulle blive starten på en svær periode for den nyudklækkede lærer.

»I starten syntes jeg, det var rigtig hårdt, og jeg glædede mig til at have fri. Der var så mange opgaver. Hvordan skulle man lige skrive en ugeplan? Hvad skal jeg undervise i? Hvordan håndterer man forældrene?« siger Nikolas Gørtz.

Pludselig oplevede han, at elevernes forældre ville sidde med i hans undervisning. Nikolas Gørtz turde ikke andet end at give dem lov, fordi han ikke ville have, at de skulle tro, at det var helt galt. Det endte med, at han gik

»

Jeg har lært at sige 'skidt pyt'. Hvis jeg ikke lige er forberedt ud til fingerspidserne, så tager jeg den lidt på gefühl, fordi jeg godt ved, hvor vi skal hen.

NIKOLAS GØRTZ
LÆRER

»

Inden jeg startede, tænkte jeg, om jeg overhovedet turde komme ud i den verden, medierne viste. Jeg tænkte på, om jeg var robust nok til at stå med min egen klasse i en presset hverdag.

NIKOLAS GØRTZ
LÆRER

»Jeg kan huske en af mine gamle matematiklærere, som hed Bente. Hun var god til at omfavne børnene og være imødekommende. Sådan en lærer vil jeg også gerne være«, siger Nikolas Gørtz.

til sin skoleleder, som sammen med teamet hjalp Nikolas Gørtz med en mere struktureret arbejdsdag. En lærer fra børnehaveklassen meldte sig frivilligt til at hjælpe ham. Hun var med i Nikolas Gørtz' dansktimer og håndterede nogle gange kontakten til forældrene. Samtidig hjalp hun Nikolas Gørtz med at lægge ugeplaner, og i dag er han ikke bange for at bruge de samme ting i undervisningen, så han bruger tidligere ugeplaner som skabelon, når han planlægger en ny uge.

»I dag er jeg meget struktureret. Jeg skriver altid op på tavlen og laver udførlige ugeplaner, så børnene ved, hvad vi skal lave. Jeg fortsætter ikke undervisningen, hvis der er larm, men stopper, indtil der er stille«, siger Nikolas Gørtz.

Det har hjulpet ham til at få styr på hverdagen, og han anbefaler nye lærere at finde støtte og hjælp hos erfarne lærere lige fra start.

»Før jeg skulle undervise i historie første gang, spurgte jeg en erfaren historielærer fra skolen til råds. Det var fedt, fordi hun kunne give mig nogle materialer og fortælle om bøgerne«, siger Nikolas.

Skidt pyt

I 3.d er Nikolas Gørtz tilbage som sig selv efter endnu en tur gennem tidsmaskinen. I dag er han glad, hver dag han møder på arbejde. De negative historier fylder stadig lidt for meget i medierne, mener Nikolas Gørtz og efterlyser flere positive historier.

»Jeg vil ikke negligere, at der er folkeskolelærere, der har det hårdt. For det er der, og det er vigtigt at fortælle. Men jeg tænker, at det også er vigtigt at fortælle nogle positive historier fra folkeskolen, for der er mange, der er glade for deres job. Jeg elsker at gå på arbejde, og det var jeg egentlig nervøs for, om jeg overhovedet ville komme til«, siger han.

Nikolas Gørtz mener også, at han har lært noget fra den svære periode som nystartet lærer.

»Jeg har lært at sige 'skidt pyt'. Hvis jeg ikke lige er forberedt ud til fingerspidserne, så tager jeg den lidt på gefühl, fordi jeg godt ved, hvor vi skal hen«, siger han.

Så trods en hård start kan den unge lærer i dag ærligt sige, at han elsker sit job.

»Jeg glæder mig til, at weekenden er slut, for så kan jeg komme på arbejde. Så kan jeg komme tilbage og se børnene. Jeg kan folde mine idéer ud og se dem blive ført ud i livet. Og så har jeg nogle smaddersøde kolleger og en god leder. Det er også vigtigt«, siger han.

cba@folkeskolen.dk

Vintersol og julestemning

Få et **fordelagtigt lån** hos DLF Medlemslån

Lån op til 200.000 kr.
Løbetid op til 8 år - lav rente

Læs mere på: www.dlf-laan.dk

Giv din familie ekstra tryghed

Med frivillig gruppeliv, hjælper du din familie med at opretholde levestandarden, hvis du dør. Dækning fra 612.500 kr. - pris fra 297 kr. om året

Læs mere på: www.dlf-gruppeliv.dk

DLF Medlemslån

Indfri dine dyre lån, spørg:
DLF Medlemslån. Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på:
www.dlf-laan.dk

www.iogd.dk

Danmarks Lærerforening · Vandkunsten 12 · 1467 København K · Tlf.: 3369 6300

Arkivfoto: Sarah Bender

Transparens og retfærdighed giver bedre arbejdsmiljø

Efter seks megamøder – dialogmøder – med tillidsvalgte og ledere fra skolevæsener over hele Danmark konkluderer Anders Bondo, at overenskomstens arbejdstidsbilag er bedre end ingenting, men at aftalt retfærdighed er altafgørende.

TEKST | KAREN RAVN

Lærerne er pressede over hele Danmark. Men det hele bliver meget værre, hvis man ovenikøbet føler sig uretfærdigt behandlet og kan se, at vilkårene er meget bedre på naboskolen. De steder, hvor arbejdsgiver og lærere har fundet hinanden i et godt samarbejde, går det væsentligt bedre.

Det er den oplevelse, der står stærkest for lærerformand Anders Bondo, efter at Danmarks Lærerforening og KL i fællesskab har gjort status over lærernes arbejdstid godt tre år efter lovindgrebet, der afsluttede lockouten i foråret 2013.

»Jeg hørte for eksempel om en kommune, hvor betingelserne var vidt forskellige fra skole til skole, når lærere var af sted på kursus. Nu har kommune og kreds indgået en aftale om, hvad der gælder, når lærere i kommunen er på kursus. Og det har skabt meget mere tilfredshed«, fortæller Anders Bondo. »Transparens, retfærdighed og forståelse betyder større tilfredshed. Det, at man får ens regler, selvom det måske stadig ikke er supergode vilkår, betyder, at det opleves meget mere retfærdigt. Og det er jo det, der er grundtanken i aftalesystemet - såkaldt aftalt retfærdighed«.

Seks regionale dialogmøder holdt KL og Danmarks Lærerforening, DLF, i fællesskab i løbet af november. Anders Bondo var med på alle seks møder sammen med en hel hær af personale fra firmaet Rambøll Attractor, som faciliterede gruppearbejder på kryds og tværs og er i gang med at samle erfaringerne sammen i en stor rapport.

Fælles skabelon for opgaveoversigten

Med sig fra dialogmøderne har Anders Bondo og de andre deltagere en hel stribe små og store løsninger, som lokale parter har fundet frem til rundtom i Danmark. I Frederikshavn har Lærerkreds Nord og kommunen for eksempel udarbejdet en fælles skabelon for, hvordan en frederikshavnerlærers opgaveoversigt er bygget op.

»Alle var glade for, at der var kommet fælles regler«, fortæller Anders Bondo – og synes samtidig, at det helt oplagt også er noget, man kunne gøre centralt.

Udgående støtte i Viborg

I Viborg Kommune har skoleforvaltningen, lærerkredsen og Skolelederforeningen været på besøg på hver af skolerne for i fællesskab at hjælpe skolens ledelse og medarbejdere med at finde løsninger på de udfordringer, der er på de enkelte skoler.

Forlængede fagtimer

En model, Anders Bondo glæder sig over, at en del skoler og kommune bruger på forskellig vis, er at lægge faglig fordybelse/lektiehjælp og/eller understøttende undervisning ind i forlængelse af fagtimerne:

»Ikke sådan at man har 45 minutters fag og så 15 minutters understøttende, men at man for eksempel siger, at i morgen bruger vi to timer på at skrive stil, eller man kan sætte en hel dag af til en ekskursion, i stedet for at det kun kan ske i den understøttende undervisning. Det letter presset, fordi man får mere tid til de samme ting«.

»Jeg hørte for eksempel en skoleleder, som havde udstukket den retningslinje, at 80 procent af tiden måtte man godt køre lærebogsstyret eller kopiere andres undervisningsforløb. Men 20 procent af tiden skulle man undervise på baggrund af grundige didaktiske overvejelser, for ellers degenererer man som lærer. Det er jo en erkendelse af, at det er umuligt at gøre det, lærerne er forpligtet til, inden for de rammer, der er«, siger Anders Bondo.

Han gik rundt på gulvet og lyttede til de mange gruppearbejder og hørte rigtig mange eksempler på, at det, man gør derude, tillidsrepræsentant og skoleleder sammen, er at få tingene til at fungere så godt som muligt inden for de rammer, der nu er. Men oftest, når han eller Rambøll-folkene spurgte, om de ikke ville op på scenen og dele deres erfaringer med hele mødet, så sagde de nej.

»Jeg fik en fornemmelse af, at mange af de løsninger, man finder, vil man ikke fortælle om, når forvaltningen sidder dernede og lytter. Jeg hørte for eksempel om en skole et sted, hvor man ikke må sætte tid på lærernes opgaveoversigter. Så havde de på skolen i stedet sagt små, middelstore og store opgaver, men det var heller ikke nok, og til sidst havde lederen fundet ud af at vise læreren det papir, han havde, med timerne på, og så talte de om det, men når de så skrev opgaveoversigten, lod de bare være med at lægge timerne på«.

Mindre undervisningstid per lærer

I den seneste opgørelse af »tid sammen med eleverne« i Undervisningsministeriets databank er timetallet per lærer faktisk faldet en smule - cirka ti timer fra skoleåret 2014/2015 til skoleåret 2015/2016. Anders Bondo fæster ikke megen lid til statistikken, men understreger, at skulle antallet af undervisningstimer per lærer være faldet en smule, er det i hvert fald ikke kommet ned på et niveau, som har genoprettet lærernes følelse af at kunne levere den undervisningskvalitet, de ønsker.

»Vi har jo lige fået en forskningsrapport, der viser, at mange lærere flygter fra folkeskolen, fordi de føler, at de ikke kan lykkes med opgaven. Og vi burde jo glæde os over lærermanglen, fordi man kunne tro, at det kunne føre til bedre vilkår. Men skolelederne står jo i et dilemma, fordi de har en økonomisk udmeldt ramme, og hvis de tilgodeser den ene lærer, går det ud over den anden«, påpeger Anders Bondo.

Mod Overenskomst 18

Han er glad for, at KL's to overenskomstforhandlere, borgmestrene Michael Ziegler og Steen Christiansen, har deltaget i dialogmøderne sammen med ham og dermed har haft de samme oplevelser, inden de i det nye år skal sætte sig sammen og kigge på, hvad de tager med sig fra møderne og Rambølls opsamling forud for næste overenskomstforhandling i 2018.

»Jeg hæfter mig jo ved, at de steder, hvor kreds og kommune har en lokalaftale, har det virkelig hjulpet dels på samarbejdet, dels på den konkrete arbejdssituation for læreren. Men jeg kan jo godt høre retorikken - KL taler hele tiden om mangfoldighed«, siger Anders Bondo med henvisning til KL's ønske om, at skoleledere og skolevæsener skal have frihed til at finde den løsning, der passer bedst lokalt.

»Der bliver vi nødt til at finde en fælles forståelse, når så mange giver udtryk for, at kreds og kommune har et godt samarbejde«, siger Anders Bondo og vender igen tilbage til begrebet »aftalt retfærdighed«, som giver lærerne en sikring af, at de ikke bliver behandlet uretfærdigt i forhold til andre. »Det skal vi have taget seriøst. Og at vi har haft de her fælles oplevelser, må alt andet lige give et bedre afsæt«.

Fagbladet *Folkeskolen* har forgæves forsøgt at få en kommentar fra Michael Ziegler for at høre om hans opfattelse af dialogmøderne.

kra@folkeskolen.dk

Danskcensorer: **Læreruddannelsen producerer »undervisningsmaskiner«**

De nye lærere, der nu kommer ud af læreruddannelsen, er bedre klædt på til at undervise i dansk i folkeskolen, viser ny censorrapport. Men deres danskfaglige viden er ringere.

TEKST **JOHN VILLY OLSEN**

ILLUSTRATION **PERNILLE MÜHLBACH**

For stor metode-/praksisfokusering, der underminerer fagligheden. Der produceres »undervisningsmaskiner«, idet faglig diskussion og viden og kritisk refleksion er nedtonet.

Det udtaler en censor i dansk på læreruddannelsen i den nye censorrapport.

Blandt danskcensorerne er der »almindelig bekymring over, at praksisdimensionen fylder så meget, at det går ud over den faglige fordybelse og fagdidaktikken«, står der videre i rapporten.

Med andre ord: Undervisningen på læreruddannelsen i dansk er efter læreruddannelsesreformen i 2013 blevet mere orienteret mod folkeskolen, og det er gået ud over de studerendes danskfaglige almenviden.

TILMELD DIG NETVÆRKET:

FAGLIGT NETVÆRK: DANSKUNDERVISNING

Det faglige netværk for danskundervisning er for alle, der underviser i dansk-faget, og for alle, der interesserer sig for litteratur og dansk sprog. Netværket dækker alle klassetrin, og det er her, du kan debattere og videndele med kolleger fra hele landet. I øjeblikket er der 15.836 følgere af netværket. Læs artikler, anmeldelser og blog- og debatindlæg på folkeskolen.dk/danskundervisning.

Folkeskolen.dk/musik

»Vi er blevet bedre til praksisdelen; de studerende bliver sat tidligere i gang med at gennemføre undervisning i skolen. Men censorerne sagde under vores censormøder i Aarhus og København, at det fagfaglige niveau lider under, at fokus er flyttet over på undervisning i folkeskolen«, siger formand for danskcensorerne Niels Mølgaard, der har skrevet afsnittet om dansk i censorrapporten, til *Folkeskolen*.

»Ikke at vi har noget imod, at undervisningen på læreruddannelsen fokuserer på arbejdet som lærer i folkeskolen, slet ikke; men vi vil gerne uddanne lærere, der er langtidsholdbare – de har mange år foran sig i folkeskolen. Og det kræver, at de får et bredt fagfagligt grundlag på læreruddannelsen. Dansk er jo et stort fag, der indeholder mange forskellige discipliner, for eksempel det nye, udvidede tekstbegreb«, tilføjer Niels Mølgaard, der er lektor i dansk og dansk som andetsprog på Via University Colleges læreruddannelse i Silkeborg.

Tendens: Ringere danskfaglighed

Tendensen har været den samme i de sidste to-tre censorrapporter, fortæller Niels Mølgaard: Det øgede fokus på praksis går ud over de studerendes danskfaglighed.

Er det den nye målorientering i læreruddannelsen, der gør udslaget?

»Ja, målene understøtter praksisorientering, og det har omkostninger. Men vi skal også huske at sige, at de studerende får højere karakterer i faget. Vi får bedre studerende«, siger Niels Mølgaard.

»Den nye målorientering er positiv. Det er godt tænkt. Det egentlige problem er, at danskfaget er blevet reduceret på læreruddannelsen; der er ikke længere volumen til at komme dybt nok ned i faget. Og det er paradoksalt, for dansk og matematik

er blevet større fag i folkeskolen efter folkeskolereformen«, tilføjer han.

Så censorformanden vil gerne have flere dansktimer på læreruddannelsen.

»En løsning kunne være, at vi i Danmark snarest muligt følger i nordmændenes fodspor og får indført en femårig masterbaseret læreruddannelse«, siger Niels Mølgaard.

Og han har et hjertesuk til:

»At vi har fået én samlet karakter i mundtlig og skriftlig dansk er et kæmpe problem. Vi vil gerne have skilt karaktergivningen ad i skriftlig og mundtlig ligesom i folkeskolen«.

Og nu censorformanden er i gang med ønskelisten:

»Det er et bredt ønske i sprogfagene og dansk og matematik at få en samlet karakter til kompetencemålsprøven. Det er vigtigt for os«.

jvo@folkeskolen.dk

Blogindlæg på folkeskolen.dk/danskundervisning

Verdensklasse … bob-bob …

KATJA GOTTLIEB
DANSKLÆRER

De fleste af os ved godt, at man skal se, hvad man har i sin pung, inden man køber ind. Det har vi lært. Derfor kan det så undre, at man fra politisk hold siger et, men gør noget andet, når det drejer sig om folkeskolen. Den ny finanslov ser ikke ud til at rette op på dette misforhold. Måske skal vi bare til at kalde en spade for en spade?

De seneste år er løfterne om verdens bedste skole føget om ørerne på os. Vores børn skal blive de bedste, forlyder det. Og de dygtigste. Og de mest innovative. Og de skal ligge øverst på alverdens ranglister, der måler forskellige former for kundskaber. For det er vigtigt at være de dygtigste. Pyh-ha … Indimellem, når jeg ser en tv-debat om folkeskolen, kan jeg blive helt i tvivl om, hvorvidt jeg er zappet ind på en sportskanal ved et uheld. Huttelihut! Der er mål. Vi er de bedste … Alle de andre har tabt!

Og så har jeg slukket og forsøgt at overbevise mig selv om, at det da helt klart var et udtryk for verdensklasse, når jeg stadig ikke har nået at give feedback på over halvdelen af klassens opgaver, tre uger efter at de er afleveret. Og der igen er to eftermiddagslektioner, jeg ikke har nået at forberede mig til, hvorfor løsningen bliver at tvangsindlægge klassen til et foredrag om Martin Andersen Nexø og sætte dem i gang med at analysere »Lønningsdag – En idyl«, for det kan jeg klare i søvne. Desværre har jeg aldrig været i stand til lige at ryste et stjerneløb ud af ærmet eller lave »quiz og byt« uden forberedelse. Men jeg kan måske nå at svare på skolepsykologens mail, mens eleverne arbejder. Og så hjælpe Mehmet, der ikke forstår teksten, hvis jeg ikke læser den med ham. Så må Sandra, der har læsevanskeligheder, få hjælp i gruppen. Håber jeg …

Og så overlevede vi alle endnu en dag. Men var jeg stolt af det? Havde jeg en god smag i munden? Og hvad med alt det, jeg ikke nåede? Alle de elever, jeg ikke nåede?

Det klinger lidt hult, det der med verdens bedste skole. De seneste år har eleverne i verdens bedste folkeskole fået langt flere lektioner. Og jeg ved godt selv, hvordan kvaliteten af de lektioner er blevet. Svaret burde give sig selv, når man ved, at antallet af lærere er faldet med 14 procent siden 2009. Elevtallet er ikke faldet tilsvarende. Og de lærere, der er tilbage, skal ikke alene varetage det øgede undervisningstimetal; de har også fået flere opgaver. Og som om det ikke var nok, har man med finansloven for 2017 valgt at sætte kronen på reformværket ved totalt at ignorere folkeskolen.

Så aben sidder stadig ude på landets katedre, og det er stadig lærerne, der skal forsøge at realisere visionerne om verdens bedste skole og indfri løfterne om en bedre og mere varieret undervisning. Hvis man tror på, at det kan lade sig gøre, aner man ikke, hvad det vil sige at bedrive god undervisning. Så enkelt er det.

Hatten af for alle de lærere, der hver dag knokler derude for at få enderne til at nå sammen. Husk, du kan kun komme så langt, som du kan. Det er ikke din skyld, at man ikke kan flyve på første klasse, hvis man kun har betalt for en busbillet.

Kommentar fra Trine Hemmer-Hansen, *der er lærer og dansk- og idrætsrådgiver, på folkeskolen.dk:*
Tak! – for en meget personlig blog, som alligevel rammer så mange lærere. Jeg kan så meget se mig selv i dine beskrivelser.

spot

Ved Cathrine Bangild/cba@folkeskolen.dk

Foto: Violetastock

Drøn på skolegården

Få inspiration til at aktivere dine elever både i undervisningen og i skolegården, når Syddansk Universitet holder konference den 19. januar 2017. Konferencen er kulminationen på en kampagne lavet af Realdania, Lokale- og Anlægsfonden, Kræftens Bekæmpelse og Syddansk Universitet. Sammen har de udviklet og gennemført syv skolegårdsprojekter, som inviterer børnene til at lege og bevæge sig mere. På konferencen bliver resultaterne evalueret, og interesserede kan deltage i workshops.

***Arrangementet** er gratis, men kræver tilmelding hos webpay.sdu.dk/system/droenpaa.*

Hjælp til etniske minoriteter

Det kan være svært at være ung og samtidig kæmpe med social kontrol og pres fra familien. Etnisk Ung tilbyder anonym rådgivning til både fagfolk, unge og forældre med etnisk minoritetsbaggrund. Rådgivningstjenesten har udgivet flere foldere, som kan bestilles på tjenestens hjemmeside, hvor man kan få svar på svære spørgsmål. Besøg Etnisk Ung på etniskung.dk, og find telefonnumre til tjenestens anonyme hotline.

Foto: calvindexter

DROP ULOVLIG STREAMING

En ny YouGov-undersøgelse viser, at hver anden ung mellem 15 og 25 år streamer eller downloader film mindst én gang om måneden fra ulovlige filmtjenester. Derfor går Nordisk Film, Danske Biografer og flere nu sammen om kampagnen »Os der elsker film«. I den forbindelse vil der blive udgivet undervisningsmateriale, som skal oplyse børnene om, hvilke konsekvenser det kan have at downloade film ulovligt.

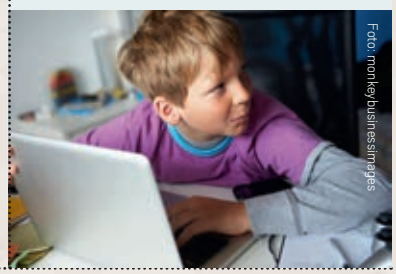

Foto: monkeybusinessimages

Foto: Sergey Petermann

Barn, kend dine rettigheder

Hvilke rettigheder har børn, når skolens toiletter er klamme, eller når de får et ungdomsarbejde? FN's Børnekonvention sikrer børn bestemte rettigheder. De rettigheder har børnene ret til at kende, mener Red Barnet, som har udgivet en bog om netop det. Bogen henvender sig til elever i 7. til 10. klasse, og eleverne kan få gode råd og læse om børn, som har prøvet at få krænket deres rettigheder.

***Bogen** er gratis og kan bestilles på redbarnet.dk/skole.*

BRUGERBANDS TILMELDING

Vigtige datoer ifm. Sølund Musik-Festival 2017:

1. nov. 2016:
Billetsalget starter. Yderligere info: www.solundfestivalen.dk

15. jan. 2017:
Sidste frist for tilmelding af BRUGERBANDS til både Store Scene og Nilles Telt.

1. marts 2017:
Brugerbands, der har vundet lodtrækningen til at spille i 2017, kan finde deres navn i programmet på www.solundfestivalen.dk

Mere info & tilmelding: solundfestivalen.dk/brugerbands1
Kontaktperson: Niels Sørensen, norensen1@gmail.com

SØLUND MUSIK-FESTIVAL
13.-15. juni 2017

Læs udførligt program på:
→ folkeskolen.dk

I Cambodja oplever vi buddhismen på nærmeste hold.

Angkor Wat er et af verdens mest sagnomspundne tempelkomplekser.

- **Afrejse:** Den 9.-21. februar 2017 – 13 dage.
- **Lille gruppe:** 10-16 deltagere.
- **Pris:** 21.900 kroner (tillæg for enkeltværelse 3.500 kroner).
- **Med i prisen:** Fly København-Cambodja tur-retur, mange måltider, alle udflugter, bidrag til Rejsegarantifonden og meget mere.
- **Pris og info:** Karavane Rejser, www.karavanerejser.dk, telefon 40 62 83 47.

Vinterferie i Cambodja

Jungletemplerne Angkor Wat, cykelture gennem rismarker og landsbyer, farvestrålende madmarkeder og cambodjansk hverdagskultur – rundrejse for *Folkeskolens* læsere.

Cambodja-ekspert Morten Nøhr Laursen

Guldbelagte templer, lækker mad, frodig natur, fransk koloniarkitektur og fantastiske tropestrande. Cambodja, perlen i det gamle Indokina, byder på oplevelser i verdensklasse.

Vi går i fodsporene på Indiana Jones og udforsker Angkor Wats sagnomspundne jungletempler. Vi tager på cambodjansk natmarked og prøver lokale specialiteter, og så skal vi på cykelture gennem landsbyer og grønne rismarker. Vi går på opdagelse i Khmerrigets storhedstid og hører om de grufulde år under Pol Pot og De Røde Khmerer. Som noget særligt tager vi uden for de vante turistruter og får en sjælden indsigt i, hvordan cambodjanerne lever, og får indblik i det cambodjanske skolesystem.

Rejsen afsluttes med nogle skønne stranddage på den uspolerede tropeø Koh Rong.

Vi bor på lækre, håndplukkede hoteller med karakter, charme og høj standard. I vanlig Karavane Rejser-stil er der et højt vidensniveau, fokus på fællesskabet og plads til skæve, improviserede oplevelser.

Sæt skat på skoleskemaet

Med SKATs digitale læringsunivers kan du undervise i skat med maksimalt udbytte for dine elever og minimum af forberedelse for dig. Brug det i et enkelt modul eller som led i et forløb.

Skat på skoleskemaet er målrettet undervisning i samfundsfag i 8. og 9. klasse.

Kom i gang med det samme på skat.dk/skole

Fransk for let øvede

»Virkelighedsnære og ofte æstetiske fotos kombineres med tegnede dagligdagsscenarier, der understøtter temaet. Det fungerer langt hen ad vejen fint …«, skrev *Folkeskolen*s franskkyndige anmelder sidste år, da »Allez hop« til 5. klasse udkom. Nu er der også materialer til 6.-klasseeleverne, og systemet dækker dermed alle de relevante klassetrin. »Allez hop 6« består af elevbog, tekstbog, lærervejledning og lærer-cd. Desuden findes bogen som i-bog.

***Se mere på udgiverens hjemmeside** gyldendal-uddannelse.dk, og læs hele folkeskolen.dk's anmeldelse af systemet på folkeskolen.dk/577907*

Matematiske teorier som billedbog

Sidste år kunne selv mindre børn få indblik i matematikkens mysterier i børnebogen »Fermats sidste sætning«. Nu går forfatterne et skridt videre og afslører et nyt matematisk mønster i billedbogen »Primtalstvillinger«, der forklarer det matematiske fænomen af samme navn for læsere fra niårsalderen.
Om »Fermats sidste sætning« skrev vores anmelder: »Det er slowfood, der vist kun vanskeligt lader sig målbeskrive og målstyre; ikke desto mindre er det vigtigt, at matematikpoderne også får appetit på dén form for hjernevridning. Så alle børn og barnlige sjæle inviteres til at læse nu – og måske først forstå senere«.

***»Primtalstvillinger«** koster 150 kroner og er udkommet på forlaget Alvilda. Læs hele folkeskolen.dk's anmeldelse af første bog i serien her: folkeskolen.dk/591038/*

folkeskolen.dk

Billedbøger kan bruges til mange ting. På folkeskolen.dk takker vores anmelder forfatteren til »Fluen på væggen« for at give hende et indblik i den autistiske tankeverden. Vi har også anmeldt TV 2-programmet »Flugten fra folkeskolen«, som vores anmelder er glad for, selv om det rammer nogle af en folkeskoleentusiasts ømme punkter. Og en anden anmelder er »meget begejstret« for sitet »skriftligfremstilling.gyldendal.dk«, som forbereder udskolingseleverne til den skriftlige afgangsprøve. Hvis du på vores hjemmeside finder en anmeldelse, der sætter tanker i gang eller er særligt brugbar i forhold til at afgøre, om din skole skal indkøbe et materiale, så anbefal den med et klik på musen. På den måde er det lettere for dine fagfæller også at blive opmærksomme på den.

Læs disse og mange flere på folkeskolen.dk/anmeldelser.

Anmeldelserne afspejler anmeldernes personlige og faglige mening og er ikke udtryk for redaktionens holdninger.

Filmiske virkemidler

- Jan Frydensbjerg, Ole Brynaa Solkær
- 175 kroner
- 100 sider
- GeGe Forlag

Dansk, medier/film/tv

Så let, at man tror, det er løgn

ANMELDT AF: ALICE BUCHHAVE NØRLEM

»Filmiske virkemidler« er et solidt måltid mad, der allerede er tygget for læreren. Det magiske er, at måltidet - trods gennemtygningen - stadig er appetitligt og indbydende.

»Filmiske virkemidler« er en beskeden bog i et underligt aflangt format med sort-hvide billeder og masser af tekst. Udgivelsen gør ingen stads af sig og virker da også ved første øjekast lidt gammeldags og omstændelig.

Materialet består af en bog og en webside. Bogen gennemgår filmiske virkemidler enkelt illustreret og i et letforståeligt sprog. Desuden er der forslag til enkle produktionsøvelser, og derudover indeholder materialet analyser og forslag til gennemgang af to de kortfilm »Helium« og »Beast«.

»Filmiske virkemidler« er et solidt, gennemarbejdet og lettilgængeligt materiale. Gennemgangen af virkemidler og andre filmanalytiske redskaber er tilpas grundig. Arbejdsopgaverne er begrænsede i antal, men velvalgte, så materialet kommer grundigt rundt i filmgenren.

Bogen henvender sig til læreren. Dens svaghed er, at den ikke på indholdssiden rækker ud over det, eleverne skal/kan finde frem til. Det er ikke her, man bliver grundigt klædt på til at arbejde med hvilken som helst film. Men materialet giver mulighed for at arbejde med film på en kvalificeret og tilstrækkelig grundig måde, selvom man ikke er ekspert. Det er på mange måder også materialets styrke, at det ikke er mere omfattende. Det er velstruktureret og meget let at gå til – trods det lidt triste layout.

Hjemmesiden er primært henvendt til lærere, men kan bestemt bruges i undervisningen som et »opslagsværk« for eleverne. Hjemmesiden præsenterer de forskellige filmiske virkemidler med levende billeder både fra de to kortfilm og fra en elevproduktion, der bruges som eksempel i materialet. Gennemgangen er overskuelig og tydelig og kan ses både som en samlet gennemgang af virkemidlerne og som enkelte nedslag i de gennemgåede emner: perspektiv, beskæring, farver, lys og så videre.

Desuden indeholder bogen en lille gave til travle, ambitiøse lærere: Begge film er gennemgået scene for scene, så der er overblik over beskæring, perspektiv, kamerabevægelse og klipning gennem hele filmen. Det gør arbejdet med analysen let og overskueligt.

Alt i alt et udmærket, overskueligt materiale – klar til brug!

■ Pædagogik, skole, samfund, formålsparagraf

Et væsentligt indspark i debatten om, hvad vi vil med skolen

Menneske eller borger? Det er hovedspørgsmålet i denne bog, der ikke er en pædagogisk manual, men en opfordring til at tænke og handle selvstændigt, også i fællesskab.

Menneske eller borger

- Leo Komischke-Konnerup
- 199 kroner
- 192 sider
- Akademisk Forlag

● **ANMELDT AF:** CHRISTINA KROLMER

»Menneske eller borger – Skolens pædagogiske grundproblem« er blandt andet stilet til kommende og nuværende lærere. Bogen henvender sig til læreruddannelsens fagområde »almen dannelse« (kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab).

Bogen består af fem kapitler og et didaktisk appendiks. Efter forfatterens forord præsenteres tre studier af tre pædagogiske teoretikere om mennesket og borgeren med tilhørende forslag til studieaktiviteter. I første studie skruer vi tiden tilbage til oplysningstiden og filosoffen Jean-Jacques Rousseau. I det andet studie møder vi nyhumanisten, sprogforskeren, filosoffen og politikeren Wilhelm von Humboldt. I det tredje og sidste studie den nutidige pædagogiske filosof Dietrich Benner. I fjerde kapitel opsummerer og sammenligner forfatteren studierne. Bogens afsluttende didaktiske appendiks indeholder refleksioner, specifikke og studierettede, i forhold til læreruddannelsen.

Forfatterens ærinde, via førnævnte studier, er at vise, »at et pædagogisk perspektiv på spørgsmålet om mennesket og borgeren kan yde et særligt bidrag til diskussionen om politisk dannelse«. Det lykkes godt. Teoretikerne diskuteres nuanceret, idet vi også præsenteres for kritikken af dem, og der er blik for deres historiske kontekst.

Bogen er en let bearbejdet udgave af et kandidatspeciale. Selvom jeg opfatter mig selv som en garvet læser, måtte jeg genlæse flere passager, særligt i de teoretiske kapitler, for at udlede det centrale. Personligt ville jeg have fået et større udbytte af studierne ved en mere læservenlig udgave. Som modvægt hertil er de udmærkede, selvstændige studieaktiviteter, der lægger op til, at den studerende blandt andet udleder centrale pointer fra filosofferne, begrunder disse og inddrager praksiserfaringer.

I min optik skaber en god bog identifikation og kickstarter refleksion: Det er tilfældet med »Menneske eller borger – Skolens pædagogiske grundproblem«. Skal barnet dannes til et frit og selvstændigt menneske eller til ansvarlig og forpligtet samfundsborger? Det er bogens hovedspørgsmål. Forfatteren opfordrer til, at lærere og pædagoger handler og tænker som professionelle, der opdrager og underviser frie mennesker og ansvarlige borgere. Som forfatteren skriver om bogen, »er den en pædagogisk protest mod et samfund, der aktuelt lader til at være i færd med at forlade sit oprindelige projekt: Gennem undervisning og (ud)dannelse at udvikle et stadig mere humant og demokratisk samfund«.

Her har jeg svært ved at være uenig. ⓧ

KORTE MEDDELELSER

personalia

Kenneth Nielsen 60 år

Formand for Esbjerg Lærerforening og medlem af DLF's hovedstyrelse Kenneth Nielsen fylder 60 med høj cigarføring et sted på Cuba nytårsaften. Den dag Anders Fogh blev statsminister, meldte Kenneth Nielsen sig ind i Socialdemokratiet, fordi han tænkte, at der måtte være en anden vej. Men da det 12 år senere blev officielt bekræftet, at den socialdemokratiske regering ville bruge lærernes overenskomst til at finansiere flere timer til eleverne i en kommende folkeskolereform, meldte han sig ud igen. Og her i 2016 gik han også offentligt ud med en udmeldelse, nemlig en udmeldelse af det partnerskab, Esbjerg Kommune havde etableret med lærerkredsen, BUPL og Skolelederforeningen om kommunens skolevæsen. Hans plads dér skulle ikke bruges til at legitimere, for eksempel at pædagogerne skulle varetage lektiehjælpen og andre kommunale beslutninger, som partnerskabet ikke var blevet spurgt om. Men for Kenneth Nielsen er det ikke det samme, som at han nu har smækket med døren for alt samarbejde med Esbjerg Kommune – han går fortsat til alle de møder, han kan, hvor han kan påvirke den måde, de økonomiske udfordringer for skolevæsenet tackles på.
Ved overenskomstforhandlingerne sidste år anbefalede han sammen med resten af hovedstyrelsen et ja. Men som den fodboldbegejstrede kredsformand sagde til folkeskolen.dk: »Ja, det blev et stort ja, men vi hørte ikke det brøl, der kommer, når Danmark scorer i Parken«. Volleyball, golf, lystfiskeri og fuglekiggeri dyrker han også. Han sætter pris på en god whisky, hygge i sommerhuset på Fanø og rollen som morfar til drengene Storm og Sejr. Sammen med Jette har han døtrene Mia, der bor i København, og Mette, der er fulgt i fars fodspor som lærer i Esbjerg.

kra@folkeskolen.dk

DEADLINES FOR STILLINGSANNONCER 2017

Nummer 01: Tirsdag den 3. januar 2017 kl. 12
Nummer 02: Tirsdag den 17. januar 2017 kl. 12
Nummer 03: Tirsdag den 31. januar 2017 kl. 12
Nummer 04: Tirsdag den 14. februar 2017 kl. 12
Nummer 05: Tirsdag den 28. februar 2017 kl. 12

lærerjob.dk

Lærerstillinger

Johannesskolen på Frederiksberg søger

Dansklærer med sprogøre

JOHANNESSKOLEN

Vi har et ledigt barselsvikariat til en engageret og ambitiøs lærer, der har lyst til at være en del af et stærkt fællesskab. Du ser samarbejde med fagkolleger som vejen til inspirerende undervisning og tror på, at trivsel og læring er to sider af samme sag. Hvis du synes, at integrationen af IT i undervisningen er spændende, er det kun en fordel.

Skemaet indeholder:

- Dansk og kl. tid 1. klasse - 9 lektioner
- Engelsk 1. klasse - 1 lektion
- Projekttid 1. klasse - 6 lektioner
- Engelsk 8. klasse - 3 lektioner
- Fransk 8. klasse - 3 lektioner
- Delt klasselærerfunktion i 1. klasse

Både deltid og fuld tid kan komme på tale, så vi hører også gerne fra dig, hvis kun nogle af ovenstående opgaver passer på dig. Du skal være klar til at starte hos os den 1/3 2017.

Vi har et dygtigt lærerkollegium og velfungerende teams. Vores indskoling er præget af samarbejde og undervisning på tværs samt et højt antal to-lærertimer. Fransk i udskolingen foregår i mindre hold og med stort nærvær.

Med initiativ og engagement er der gode muligheder for at sætte sit præg på en skole med stolte traditioner. Vi holder til i moderne bygninger, har glade elever og et glimrende samarbejde med forældrene. Vi tror på, at du bedst selv kan tilrettelægge din forberedelse, derfor har vi ikke fuld tilstedeværelse. Og så tager vi varmt imod nye kolleger.

Vil du vide mere? Ring til Palle Olsen, Grethe Rothstein eller Stig Mandsberg fra grundskoleledelsen på tlf. 3874 2066. Læse mere om os på **www.johannesskolen.dk**

Vi skal modtage din ansøgning senest fredag den 6/1 kl. 10.00.
Skriv til: Afdelingsinspektør Palle Olsen, Johannesskolen, Troels-Lunds Vej 15, 2000 Frederiksberg - eller mail til: **po@johannesskolen.dk**

Ansættelsessamtaler finder sted onsdag den 11/1.

Johannesskolen er en privat gymnasieskole på Frederiksberg med elever fra børnehaveklasse til 3.g. Grundskolen har 680 elever.

Se flere stillinger ▶

Derfor skal du også melde sygdom i ferien

Hvis du bliver syg under din ferie, kan du have ret til ferie på et senere tidspunkt. Derfor skal du huske at melde dig syg – også midt i ferien.

TEKST | JENNIFER JENSEN
ILLUSTRATION | PERNILLE MÜHLBACH

Julen er en dejlig tid for mange – men det er også en kold tid, hvor både bakterier og virusser ligger på lur. Men hvis du er så uheldig at blive syg i din ferie, kan du faktisk have ret til erstatningsferie på et senere tidspunkt.

Mere end fem dage om året

Med en EU-afgørelse fik danskerne i 2012 ret til at få erstatningsferie, hvis man er syg i mere end fem feriedage i løbet af ferieåret, som løber fra maj til maj. De første fem dage kalder man »karensdage«.

Hvis du for eksempel er syg i fem dage af din sommerferie, får du erstatningsferie, hvis du også er syg i efterårsferien, juleferien, vinterferien eller anden planlagt ferie. Altså én dags erstatningsferie for hver sygedag ud over de fem første dage – dog med en øvre grænse på fire ugers sygdom i ferien i alt.

Derfor er det vigtigt, at du melder det til din arbejdsgiver på første sygedag, når du er syg i en ferie, for det er det samlede regnskab, som tæller. Sygdommen tæller fra den dag, du melder det – så vent ikke til tredje dag med at gøre det, for så får du færre erstatningsdage.

Og husk, at du naturligvis også skal raskmelde dig igen, hvis du er kommet ovenpå, inden den planlagte ferie er ovre.

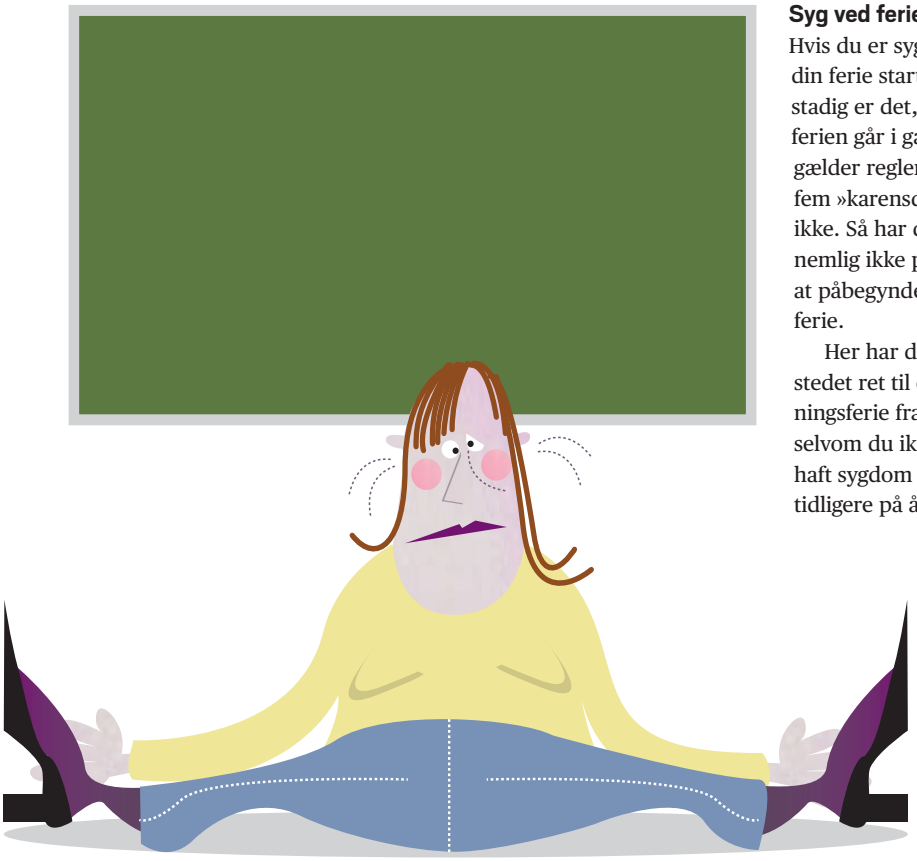

Syg ved feriestart?

Hvis du er syg, inden din ferie starter, og stadig er det, når ferien går i gang, gælder reglen om de fem »karensdage« ikke. Så har du nemlig ikke pligt til at påbegynde din ferie.

Her har du i stedet ret til erstatningsferie fra dag ét, selvom du ikke har haft sygdom i ferien tidligere på året. Du skal så vælge, om du vil have din ferie udbetalt, eller om du vil holde den på et andet tidspunkt.

Ferien starter mandag

Ferien starter først fra den dag, du ville være mødt ind på skolen, hvis ikke du havde ferie. Her er det vigtigt at huske, at ferien ikke starter fredag eftermiddag efter arbejde, men mandag morgen i stedet. Der ville du nemlig have mødt på arbejde, hvis ikke der havde været ferielukket.

Så hvis du er blevet syg i løbet af weekenden op til feriestart, skal du melde dig syg som normalt mandag morgen inden arbejdsdagens begyndelse, for du har nemlig ret til fuld erstatningsferie i den situation.

Udbetaling af ferie

En sygedag i den sjette ferieuge udbetales som 0,5 procent af din ferieberettigede årsløn, mens du for en sygedag i de andre fem ferieuger kan få udbetalt et beløb svarende til din normale dagsløn.

For at kunne få erstatningsferie eller ferien udbetalt, når du bliver syg i din ferie, skal du kunne dokumentere, at du er syg. Det kan betyde, at du skal aflevere en lægeerklæring, som du selv skal betale for. Det gælder også, hvis du er blevet syg på en ferie i udlandet.

Læs mere på dlf.org/loen-og-vilkaar/ferie.

folkeskolen@folkeskolen.dk

Meld sygdom i ferien

Hvis du er ramt af sygdom i ferien, skal du melde det, på samme måde som du ville gøre det normalt. Så hvis praksis er, at du skal ringe eller sende en sms eller mail, skal du gøre det samme i ferien.
Spørg din tillidsrepræsentant eller lokale lærerkreds, hvis du er i tvivl om, hvordan du skal melde sygdom under ferien.

Nyt år, nyt job?

Skoleleder til den gode skole – Baunehøjskolen

Elever, forældre, ansatte, skolebestyrelse og Roskilde Kommune står klar til at byde dig velkommen til Baunehøjskolen. Er du allerede skoleleder eller har du indsigt, kompetencer og erfaringer til at blive det, kan det blive dig, der går ind af døren som skolens næste skoleleder. Især hvis du er optaget af børns trivsel og læring og kan sikre mål, retning og værdi.

Roskilde Kommunes skoler er bundet sammen i det fælles skolevæsens stærke fokus på børnenes læring og trivsel. Baunehøjskolen har samtidig sin egen historie, styrke og særpræg, som du skal værne om.

Læs videre og bliv inspireret til at skrive din ansøgning i job- og personprofilen, som du kan se på www.roskilde.dk/job. Her kan du også se, hvordan du ansøger. Stillingen er i genopslag for at tiltrække flere kvalificerede ansøgere.

Interesserede ansøgere er velkomne til at kontakte skolechef Holger Bloch Olsen, Roskilde Kommune, telefon 4631 5201 og rekrutteringskonsulent Søren Thorup, telefon 2168 8708.

Ansættelsesudvalget udvælger ansøgere til 1. samtale den 16. januar 2017, kl. 17 – samtalerunde holdes den 17. januar 2017, kl. 17-20 og 2. samtalerunde holdes den 26. januar 2017, kl. 17-20.

Ansøgningsfrist er den 10. januar 2017.
Tiltrædelse den 1. marts 2017.

Søg jobbet på www.roskilde.dk/job

HILLERØD KOMMUNE

www.hillerod.dk

PÆDAGOGISK AFDELINGSLEDER

til Kornmarkskolen med daglige ledelsesopgaver i Ll. Lyngby

Du skal både varetage tværgående funktioner og have afdelingslederansvar på Ll. Lyngby Afdeling. Du får ledelsesopgaven med ansvar for forældresamarbejde, personale samt børnesager på Ll. Lyngby Afdeling. Her er du også i tæt samarbejde med den lokale afdeling af HFO (Hillerød Fritidsordning) og med skolens specialklasserække og lederen for denne.

Det er ingen betingelse, men vil være en fordel, hvis du har ledelseserfaring.

Ansøgningsfristen er den 8. januar 2017.

Se det fulde stillingsopslag på www.hillerod.dk/job/ledige-job

folkeskolen.dk
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

KORINTH EFTERSKOLE – SPEJDERSKOLEN

Korinth Efterskole – Spejderskolen søger forstander

Korinth Efterskole – Spejderskolen søger ny forstander. En forstander, der engageret og inddragende, kan skabe et efterskolemiljø, der udvikler unge til at tage kompetent ansvar både i fælleskaber og i eget liv.

Udeskolen er en ny spændende del af vores efterskoleår, dermed er skolens værdigrundlag om learning by doing, friluftsliv, unge leder unge og dannelse og demokrati for alvor kommet i spil.

Vi forventer, at du

- vil være en aktiv del efterskolelivet og være en betydningsfuld voksen for eleverne
- er anerkendende, nærværende og dialogorienteret i din ledelsesstil
- har ledelses- og skoleerfaring, gerne fra lignende stilling
- er samarbejdsorienteret og kan forfølge visioner og nå mål sammen med skolens medarbejdere, elever, forældre og bestyrelse

Vi tilbyder dig

- en unik mulighed for at præge en enestående skole i en positiv udvikling
- fagligt kompetente og engagerede ansatte
- elever med lyst til de oplevelser og udfordringer, som efterskolelivet tilbyder
- dialog og tæt sparring med viceforstander og bestyrelsen
- en traditionsrig skole på Sydfyn med en historie, der går tilbage til 1922

Læs mere om skolen og stillingen på
www.spejderskolen.dk

Kontakt bestyrelsesformand Jørgen Svenstrup, 2128 1815 og/eller konsulent Morten Weber, 2992 8165 for mere information og aftal evt. et besøg på skolen.

Ansættelse sker i henhold til gældende Fællesoverenskomst mellem Finansministeriet og LC. Aflønningsintervallet for små skoler er pt. kr. 36.107,83 - kr. 42.328,24. Mulighed for at bo på skolen. Ansættelse forventes at være pr. 1. april 2017 eller før.

Send din ansøgning med CV og kopi af relevante bilag til bestyrelsesformand Jørgen Svenstrup på

formand@spejderskolen.dk

– senest mandag den 9. januar 2017 kl. 12:00

KORINTH EFTERSKOLE – ***Spejderskolen*** · KAJ LYKKESVEJ 9 · 5600 FAABORG · TLF. 6265 1067

Afdelingsskoleleder
for Rødbyafdelingen

Brænder du for at videreudvikle en god skole, og kan du tænke på tværs af fagligheder samt skabe nye veje? Har du høje ambitioner for elevernes læring og trivsel? Har du personlig gennemslagskraft kombineret med en inddragende ledelsesstil? Så er du måske vores nye afdelingskoleleder for Rødbyafdelingen i Rødby Skole, Distrikt Øst.

Til Rødbyafdelingen søger vi en helheds- og udviklingsorienteret afdelingsskoleleder med stærke kommunikative, didaktiske og personaleledelsesmæssige kompetencer, som har visionerne, ledelseskraften og energien til at gøre en rigtig god skole endnu bedre. Du vil som afdelingsskoleleder på Rødbyafdelingen have ansvaret for 4. – 9. klasse og indgå i et lokalt lederteam med indskolingsleder og dagtilbudsleder.

Læs mere om stillingen på www.lolland.dk/job

Ansøgningsfrist: 13. januar 2017. Vi forventer at gennemføre samtaler i uge 3 og 4.
Tiltrædelse: 1. marts 2017 eller efter aftale.

Afdelingsskoleleder
for Centerafdelingen

Brænder du for at arbejde med elever i specialområdet, og kan du tænke på tværs af fagligheder samt skabe nye veje? Har du lyst til at videreudvikle et af landets største og mest kvalificerede specialskoletilbud? Har du personlig gennemslagskraft kombineret med en inddragende ledelsesstil? Så er du måske Distrikt Øst nye afdelingsskoleleder for Centerafdelingen i Maribo Skole.

Til Centerafdelingen i Maribo Skole søger vi en udviklingsorienteret afdelingsleder, som har høje ambitioner for elevernes udvikling samt stærke kommunikative, didaktiske og personaleledelsesmæssige kompetencer.

Læs mere om stillingen på www.lolland.dk/job

Ansøgningsfrist: 13. januar 2017. 1. og 2. samtale gennemføres i henholdsvis uge 3 og 4.
Tiltrædelse: 1. marts 2017.

lollandkommune

lærerjob.dk

jobannoncer

FRA LÆRERJOB.DK

Gå ind på lærerjob.dk og indtast net-nummeret. Så kommer du direkte til annoncen. De farvede blokke henviser til fire kategorier:

Lederstillinger · Specialstillinger · Lærerstillinger · Stillinger ved andre institutioner

Net-nr. 38675733

Autisme Center Vestsjælland, Slagelse Kommune

Lærere til Rosenkilde Skole

- Ansøgningsfristen er den 06/01/17

Net-nr. 38731167

Stillinge Skole, Slagelse Kommune

Lærer til Stillinge Skole – fastansættelse

- Ansøgningsfristen er den 16/12/16

Net-nr. 38675727

SCR Kommunikation, Roskilde Kommune

Afdelingsleder på SCR Kommunikation

- Ansøgningsfristen er den 15/01/17

Net-nr. 38731174

Sophienborgskolen, Hillerød Kommune

Sophienborgskolen søger lærere

- Ansøgningsfristen er den 30/12/16

Net-nr. 38744573

Skolen ved Sundet, Københavns Kommune

Skoleleder til Skolen ved Sundet

- Ansøgningsfristen er den 03/01/17

Net-nr. 38731182

Freinetskolen, Københavns Kommune

Lærer på Freinetskolen

- Ansøgningsfristen er den 19/12/16

Net-nr. 38777312

Søndersøskolen, Furesø Kommune

Afdelingsleder for udskolingen

- Ansøgningsfristen er den 10/01/17

Net-nr. 38776638

N. Zahles Seminarieskole, Københavns Kommune

To lærerstillinger – barselsvikariater

- Ansøgningsfristen er den 02/01/17

Net-nr. 38994434

Korup Skole, Odense Kommune

Skoleleder til Korup Skole

- Ansøgningsfristen er den 01/01/17

Net-nr. 38794196

Campusskolen Ringsted, Ringsted Kommune

Campusskolen søger dygtige lærere

- Ansøgningsfristen er den 31/12/16

Net-nr. 38776283

N. Zahles Seminarieskole, Københavns Kommune

Børnehaveklasseleder – barselsvikariat

- Ansøgningsfristen er den 02/01/17

Net-nr. 38778415

Vigersted Skole, Ringsted Kommune

Lærere til den humanistiske fagrække

- Ansøgningsfristen er den 18/12/16

Net-nr. 39054089

Stillinge Skole, Slagelse Kommune

Pædagog til autismeklasserne

- Ansøgningsfristen er den 16/12/16

Net-nr. 38788612

Heldagsskolen Fuglsanggård, Lyngby-Taarbæk Kommune

Heldagsskolen Fuglsanggård søger en lærer

- Ansøgningsfristen er den 16/12/16

Net-nr. 38774751

N. Zahles Seminarieskole, Københavns Kommune

Drama – lærerstilling til 10. klasse

- Ansøgningsfristen er den 02/01/17

Net-nr. 38792016

Skolen ved Bülowsvej, Frederiksberg Kommune

2 engagerede lærere til udskolingen

- Ansøgningsfristen er den 18/12/16

Net-nr. 38844962

SkolenSputnik 2, Københavns Kommune

Sputnik søger 3-5 lærere til specialområdet

- Ansøgningsfristen er den 16/12/16

Net-nr. 38847508

Langhøjskolen, Hvidovre Kommune

Lærere med dansk eller matematik

- Ansøgningsfristen er den 01/01/17

Net-nr. 38968214

Ringe Kost- og Realskole, Faaborg-Midtfyn Kommune

Pædagog/lærer til »Skolen ved Søen«

- Ansøgningsfristen er den 09/01/17

Net-nr. 38997191

Vigerslev Allé Skole, Københavns Kommune

Dygtig og engageret lærer

- Ansøgningsfristen er den 16/12/16

Net-nr. 38997737

Søndersøskolen, Furesø Kommune

Er du til stærkt teamsamarbejde?

- Ansøgningsfristen er den 19/12/16

Net-nr. 39033104

Dagmarskolen, Ringsted Kommune

Dagmarskolen søger lærer

- Ansøgningsfristen er den 16/12/16

Net-nr. 39078048

Sankt Annæ Gymnasium, Københavns Kommune

Primary Teachers for English Section (Temp.)

- Ansøgningsfristen er den 12/01/17

Net-nr. 39078057

Sankt Annæ Gymnasium, Københavns Kommune

Primary Teachers for English Section (Perm.)

- Ansøgningsfristen er den 12/01/17

Net-nr. 39013726

Højelse Skole, Køge Kommune

Lærer til Højelse Skole

- Ansøgningsfristen er den 18/12/16

bazar

IKKE-KOMMERCIELLE ANNONCER FRA DLF-MEDLEMMER

Klik din annonce ind, når det passer dig – folkeskolen.dk er åben hele døgnet. Priser fra 410 kroner inklusive moms – betal med kort. Se priser på folkeskolen.dk

Annoncer bragt her i bladet kan ses i deres fulde længde på folkeskolen.dk

Ansvarsfraskrivelse
Aftaler indgået mellem annoncører og læsere via fagbladet *Folkeskolens* Bazar og på folkeskolen.dk/bazar er et direkte mellemværende mellem annoncøren og kunden, som vælger at respondere på annoncen. *Folkeskolen*, Danmarks Lærerforening og Media-Partners kan ikke drages til ansvar for de annoncer, der er indrykket i Bazar – og vi kontrollerer ikke de annoncerede oplysninger.

Vinterferie uge 7 på Bornholm
Udkanten af Rønne tæt på skov og strand. 4 vær. i alt 7 voksen senge + 3. Stor stue m. brændeovn. 2 badeværelser.
Telefon: 51594012

USA på tværs - september 2017
6 ledige pladser på gemytlig "kør-selv gruppe-rejse" tværs over USA. Fra Boston til Seattle.
Telefon: 51266211

Net-nr. 39011739

Institut Sankt Joseph, Københavns Kommune

Lærere søges til Institut Sankt Joseph

- Ansøgningsfristen er den 16/01/17

Net-nr. 39014493

Trekronerskolen, Roskilde Kommune

Trekronerskolen søger lærer

- Ansøgningsfristen er den 19/01/17

Net-nr. 39014632

Strøbyskolen, Stevns Kommune

Motiverende tysk- og matematiklærer

- Ansøgningsfristen er den 15/12/16

Net-nr. 38734808

Dafolo A/S, Frederikshavn Kommune

Læringsorienteret pædagogisk konsulent

- Ansøgningsfristen er den 21/12/16

Net-nr. 38973816

Folkekirkens Skoletjeneste i Viborg Stift, Viborg Kommune

Pædagog/lærer til ansættelse d. 1. februar

- Ansøgningsfristen er den 04/01/17

rubrikannoncer

BENNS studieture – når det skal være billigere og bedre!

Top 3 studiebesøg i Budapest:
• Skolebesøg • Kemiske institut
• Rundvisning på Hungarian State Television

PRIS MATCH
Vi matcher konkurrerende tilbud fra Alfa Travel, Grupperejsebureauet og Student & Business.
Tjek **benns.dk/studietur/prismatch**

Paris, fly, 5 dg/4 nt ..... fra kr. **1.965,-**
Dublin, fly, 5 dg/4 nt ..... fra kr. **1.895,-**
Berlin, bus, 3 dg/2 nt ..... fra kr. **695,-**

Pris er pr. person i flersengsværelse på hostel

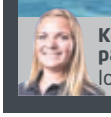

Kontakt Louise
på tlf: 46 91 02 49
lokl@benns.dk

www.benns.dk

BENNS
Dit personlige rejsebureau

ALFA TRAVEL
Din ekspert i skolerejser - altid tilpasset gruppens ønsker.
Bliv inspireret på www.alfatravel.dk - RING GRATIS 80 20 88 70

www.eurotourist.dk
Skolerejser i hele Europa
Tlf. 9812 7022

StudieXpressen.dk
Billige studieture/grupperejser
Berlin 4dg fra kr.....880,-
Hamborg 4dg fra kr.....950,-
Info@studieXpressen.dk - Tlf. 28905445
www.StudieXpressen.dk

BERLINSPECIALISTEN
Vi er specialister på grupperejser til Berlin !
4 dg/3 nt. inkl. morgenmad, ophold i flersengsværelser på valgt indkvartering samt bus t/r .....fra kr. **790**
www.berlinspecialisten.dk

STUDIETUR TIL AMSTERDAM

FORSLAG TIL STUDIEBESØG I AMSTERDAM:
• Ajax Museum • Anne Franks hus
• Stories of the Streets

FORSLAG TIL ANDRE REJSEMÅL:
London, fly, 5 dg/4 nt..... fra kr. 1.335,-
Barcelona, fly, 5 dg/4 nt..... fra kr. 1.995,-
Riga, fly, 5 dg/4 nt ..... fra kr. 1.765,-
Prag, fly, 5 dg/4 nt ..... fra kr. 1.495,-
Hamburg, bus, 3 dg/2 nt ..... fra kr. 780,-
Pris pr. person i flersengsværelse på hostel

RING 70 22 05 35
hol@kilroy.dk | www.kilroy.dk
KILROY

Lejrskole i Sønderjylland
Universe, 1864 og Tyskland
www.6401.dk

Folkeskolen
Næste nummer udkommer torsdag den 12. januar

Følg med og deltag i debatten på
folkeskolen.dk

DANMARKS LÆRERFORENING

Vandkunsten 12
1467 København K
Telefon 3369 6300

dlf@dlf.org
www.dlf.org

FORMAND
Lærer **Anders Bondo Christensen** træffes i foreningens sekretariat efter aftale.

SEKRETARIATSCHEF
Bo Holmsgaard

SEKRETARIATET
Sekretariatet har telefontid mandag-torsdag kl. 9.00-15.30 og fredag klokken 9.00-14.30
Der er åbent for personlige henvendelser mandag-torsdag kl. 9.00-15.30.
Fredag kl. 9.00-14.30.

SERVICELINJEN, telefon 3369 6300
Er du i tvivl om, hvor og hvornår du kan henvende dig med et problem, kan du ringe til servicelinjen. Her kan du få oplyst, om du skal henvende dig til kredsen, dlf/a, Lærernes Pension mv., om kredskontorets åbningstid, adresser og telefonnumre.

Servicelinjen er åben mandag-torsdag fra klokken 9.00 til 15.30, fredag fra klokken 9.00 til 14.30.

MEDLEMSHENVENDELSER
Henvendelser om pædagogiske, økonomiske og tjenstlige forhold skal ske til den lokale kreds.
Til sekretariatet i København kan man henvende sig om konkrete sager om arbejdsskader og psykisk arbejdsmiljø, om medlemsadministration, låneafdeling, understøttelseskasse og udlejning af foreningens sommerhuse.

KONTINGENTNEDSÆTTELSE ELLER -FRITAGELSE
kan søges af medlemmer, der er ledige, har orlov eller er på barsel, og som modtager dagpenge. Reglerne er beskrevet på www.dlf.org

LÅN
Henvendelse om lån kan ske på telefon 33 69 63 00, eller der kan ansøges direkte på vores hjemmeside www.dlf-laan.dk

Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på:
www.dlf-laan.dk

SKOLELEDER FORENINGEN

Snaregade 10 A, 1205 København K • Tlf. 70 25 10 08
skolelederne@skolelederne.org • www.skolelederne.org

Åbent for medlemshenvendelser mandag, onsdag og torsdag 9.00-15.30, tirsdag 10.00-15.30 og fredag 9.00-14.00

Formand Claus Hjortdal • Næstformand Dorte Andreas
Kontakt til de lokale afdelinger af Skolelederforeningen: Se hjemmesiden

Skolelederforeningen er den forhandlingsberettigede organisation for landets skoleledere. Som medlem kan du henvende dig for rådgivning om tjenstlige problemstillinger, løn- og arbejdsforhold mv. Læs også bladet Plenum og nyhedsbrevet Plenum+.

Lærerstuderendes Landskreds

Vandkunsten 3 3. sal, 1467 København K.
Telefon 3393 9424,
ll@llnet.dk • www.llnet.dk

Formand
Lærerstuderende Christian Dalby, 3092 5515, chda@llnet.dk
Studerende kan søge rådgivning i Lærerstuderendes Landskreds, LL.

Lærernes a-kasse

Kompagnistræde 32 · 1208 København K · Tlf: 7010 0018
Email: via hjemmesiden · www.dlfa.dk

Formand
Lærer Gordon Ørskov Madsen
Træffes I sekretariatet efter aftale

Sekretariatschef
Lærer Frank A. Jørgensen

Hovedkontor
Kompagnistræde 32
1208 København K

Tlf: 7010 0018
Fax: 3314 3955
Email: via hjemmesiden
www.dlfa.dk

Kontaktoplysninger
Regionscentrene har åbent for personligt fremmøde i a-kassens kontakttid.

Vil du have en personlig samtale, aftaler du en tid ved at ringe på tlf. 7010 0018.

Du kan også sende en mail via hjemmesiden

Regionscentre
Odense
Klaregade 7, 1.
5000 Odense C
Tlf: 7010 0018

Esbjerg
Skolegade 81, 3.
6700 Esbjerg
Tlf: 7010 0018

Århus – Risskov
Ravnsøvej 6
8240 Risskov
Tlf: 7010 0018

Aalborg
C. W. Obels plads 1 B, 1.
9000 Aalborg
Tlf: 7010 0018

København
Hestemøllestræde 5
1464 København K
Tlf: 7010 0018

Åbningstider
Man - tors: 10.00–15.30
Fre: 10.00–14.30

Lærernes a-kasse Tlf: 7010 0018

folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

Fagbladet *Folkeskolen* og folkeskolen.dk udgives af udgiverselskabet Fagbladet Folkeskolen ApS, som ejes af Stibo Graphic og Danmarks Lærerforening.
Mediet redigeres efter journalistiske væsentlighedskriterier, og chefredaktøren har ansvar for alt indhold.

Forsidefoto: Peter Helles Eriksen

Folkeskolen er fremstillet hos Stibo Graphic, der er miljøcertificeret af Det Norske Veritas efter ISO 14001 og EMAS. Papirfabrikkerne, der fremstiller Norcote og Maxi Gloss, er alle miljøcertificeret efter såvel ISO 14001 som EMAS.

133. årgang, ISSN 0015-5837

Udebliver dit blad, så klik ind på folkeskolen.dk, og klik på »Klag over bladleveringen« nederst til højre.
Forhold/ændringer vedrørende fremsendelse af bladet:
Telefon: 33 69 63 00
E-mail: medlemsservice@dlf.org

Henvendelser til redaktionen Folkeskolen
Postboks 2139
1015 København K
Telefon: 33 69 63 00
E-mail: folkeskolen@folkeskolen.dk
folkeskolen.dk
Cvr-nummer: 36968559

Hanne Birgitte Jørgensen, chefredaktør, ansvarshavende, hjo@folkeskolen.dk

Bente Heger, chefsekretær, beh@folkeskolen.dk,
telefon: 33 69 64 00
Henrik Ankerstjerne Hermann, bladredaktør,
hah@folkeskolen.dk,
telefon: 33 69 64 01
Karen Ravn, webredaktør,
kra@folkeskolen.dk,
telefon: 33 69 64 06

Journalister
Pernille Aisinger,
pai@folkeskolen.dk
Esben Christensen,
esc@folkeskolen.dk
Cathrine Bangild,
cba@folkeskolen.dk
Helle Lauritsen,
hl@folkeskolen.dk
John Villy Olsen,
jvo@folkeskolen.dk
Maria Becher Trier,
mbt@folkeskolen.dk
Emilie Palm Olesen,
epo@folkeskolen.dk

Layout og grafisk produktion
Datagraf Communications

Anmeldelser og meddelelser
Stine Grynberg Andersen, redaktør af anmeldelser,
sga@folkeskolen.dk,
telefon: 33 69 64 04

Kontrolleret oplag
Oktober 2016: 80.157 (Specialmediernes Oplagskontrol)
Læsertallet for 3. kvartal 2016 er 145.000. Index Danmark/Gallup.

folkeskolen.dk
Faglige netværk:
Billedkunst, Danskundervisning, Engelsk, Ernæring og sundhed, Historie og samfundsfag, Håndværk og design, Idræt, It i undervisningen, Matematik, Musik, Naturfag, Religion, Tysk og fransk

facebook.dk/folkeskolendk
@folkeskolendk

ABONNEMENT
Telefon: 33 69 63 00, e-mail: nvl@dlf.org
Årsabonnement for Folkeskolen – fagblad for undervisere: 1.100 kroner inklusive moms. For abonnementer i udlandet tillægges porto. Abonnement kan opsiges med en måneds varsel til udgangen af et kalenderår.
Løssalgspris: 40 kroner.

145.000 LÆSERE

ANNONCERING
Media-Partners, Niels Bohrs Vej 23, DK-8660 Stilling
Tel.: +45 2967 1436 / +45 2967 1446

Forretningsannoncer: annoncer@media-partners.dk
Stillings- og rubrikannoncer: stillinger@media-partners.dk

Udgivelser	Forretnings-annoncer	Stillings-annoncer	Udkommer
Folkeskolen nr. 1	20. december	3. januar	12. januar
Folkeskolen nr. 2	10. januar	17. januar	26. januar
Folkeskolen nr. 3	24. januar	31. januar	9. februar
Folkeskolen nr. 4	7. februar	14. februar	9. februar

FOR KORTE NYHEDER

Afsløring: Her er lærernes virkelig mærkelige juletraditioner

Hjemme hos **biologilæreren** kunne de ikke drømme om at hugge et levende træ ned og slæbe det ind i stuen. På med termoheldragterne fra Silvan, så bliver der dækket op rundt om ædelgranen ude i haven.

Mad, gaver, sange og eventuelle spil overstås mellem klokken 18 og 18.30 hos **samfundsfagslæreren**. Derefter snak om verdens forfald. I år mest Trump. Noget med eliten og folket. Nok også Thyra Frank.

Hos **matematiklæreren** giver de kun gavekort. Man synger ekstra højt i anden del af passagen »julen varer længe/koster mange penge« og sender sigende blikke rundt blandt de tilstedeværende.

Historielæreren plejer at lave sin egen lille quiz om, hvor mange eksemplarer af samme historiske biografi der ligger under træet dette år.

Hos **dansklærere**n deltager alle i analysen af Disneys »Juleshow«. Miljø, personkarakteristik, konfliktoptrapning, point of no return, vældig hyggeligt.

Geografilæreren nyder at sidde lidt for sig selv, læse »Geografisk Orientering«, se lidt tekst-tv.

Til jul går alle **engelsklærere** rundt og nynner »Driving home for Christmas« og spiser dybt mærkværdig, stor, grim, tung kage.

Hos underviseren i **madkundskab** er det en fast tradition, at gæsterne går ud fra, at folk, der underviser i madkundskab, godt kan lide at stå med fucking 250 forskellige gryder, der skal være færdige præcis samtidig.

Hos **læreren i håndværk og design** giver de ikke gaver. Kun totalt flot indpakning.

Hos **tysklæreren** er der fast tradition for at drikke virkelig virkelig virkelig meget øl. Og så citere Goethe. Eventuelt Jürgen Klopp.

Af respekt for traditionen kommer **natur/teknik-læreren** ind ved midnat klædt ud som Einstein og giver børnene små gaver pakket ind i millimeterpapir.

Fysik/kemi-læreren: Finsprit i kolbe. Bunsenbrænder. Skvæt med pipette af anden væske. Eventuelt rosiner, nødder, juleting. Rod sammen. Server nitrogenafkølet, og dekorer med en festlig pH-indikatorstrimmel = gløgg.

Hjemme hos **idrætslæreren** plejer de at holde op med at spise, når de er mætte. De drikker også tilpas, til gengæld har de travlt rundt om træet. Efter at have fundet mandlen i proteindrikken går de i seng.

Uskolet er *Folkeskolens* bagside med opdigtet satire, som er inspireret af små og store begivenheder i tiden. Enhver lighed med tilværelsen, virkelige personer og nulevende hændelser er tilfældig og for det meste ikke med vilje. Ingen af de personer, som optræder i artiklerne, kunne finde på at gøre eller sige sådan i virkeligheden

SÅ KAN DE LÆRER DET / 116

Tegning: Craig Stephens